

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na d. 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Kranjski deželni zbor.

Z Dunaja se čuje vest, da bo kranjski deželni zbor sklican meseca julija. Njegova prva naloga bo volivna preosnova. Če te ne izvrši, potem si lahko vsak preračuna, kaj bo z njim. Liberalci so za svoje delo sami sebi odgovorni; ne bomo jih učili, še manj prosili. Kakor jim drago. Neumno se nam pa zdi, če zdaj sebe in slovensko javnost mešajo s stvarmi, ki jih ni. V »Narodu« govore o večini, h kateri štejejo S. L. S. in veleposestnike, sebe pa imenujejo manjšino in si s krepkimi besedami delajo korajžje. Naj jim bo rečeno enkrat za vselej, da je ta račun neresničen. Nobena stranka nima sedaj v deželnem zboru večine. Naj nikar liberalci ne mislijo, da je S. L. S. tako nespametna, kakor bi jo radi imeli. Naša stranka ne sklepa nobenih zvez z Nemci; izključeno je to, da bi svojo svobodo v kakršnemkoli oziru omejevala. Nam se gre za to, da izvojujemo volivno preosnovo in ko bi tudi že sedaj imeli svojo lastno večino, bi bila ta zadeva za nas ravno tako prva in najnujnejša, kakor je sedaj. Liberalci žugajo in govorijo o delovanju deželnega zbora, ne pomislijo pa, da delovanje ne bo, če ne bo volivne preosnove. Za to reč naj se pripravljajo, v katerem smislu, je njihova reč; vse drugo je postransko. Dozdaj vse kaže, da liberalci mislijo na obstrukcijo. Svobodno, potem pa seveda ne bo drugega izida, nego nove volitve. Neposredne po obstrukciji volivne preosnove — nove volitve. Mi se bomo pripravili nanje in že danes opozarjamo vse naše somišljenike po mestih, naj se organizujejo že sedaj. Razvoj našega boja bo tak, da bo za vsakega jasno, za kaj se gre. Zda je fantom nemškutarja medel pojme. Brez skrbi bodite! Pokazali bomo, da se gre za demokratiško in slovensko misel in da bo tisti, kateri je sedaj malal nemškutarja na steno, edino le sovražnik demokratiške in slovenske volivne preosnove. Nismo nepočakani. To pa z gotovostjo lahko trdimo. Volivne preosnove ne ustavi nihče, četudi v duhu meče ob tla nemškutarje in klerikalce.

LISTEK.

Dijamanči kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

»Vendar jaz te bom usmrtil. Glej, Gagool, mati vsega zla, ti si že tako stara, da ne moreš več ljubiti življenja. Kaj more biti življenje taki čarovnici, kakor si ti, ki nimaš niti postave, niti oblike, niti las, niti zob — nimaš ničesar razun zlobe in hudobnih oči? Dobro delo bode usmrtili tebe, Gagool.«

»Ti norec,« je zaklicala stara čarovnica, »ti preklicani norec, ali meniš, da je življenje samo mladim sladko? Ni tako, in ničesar ne veš o človeškem srcu, ako tako govoriš. Mladim je smrt pač včasih neprijetna. Oni ljubijo in trpe, ko vidijo odhajati svoje drage v deželo senc. Toda stari ne čutijo, oni ne ljubijo, in ha! ha! oni se smejo, ko vidijo zlo, ki se godi pod solncem. Vse, kar ljubijo, je življenje, gorko toplo solnce in sladki, opojni zrak. Oni se boje mraza, se boje zime in teme, ha! ha! ha! in stara čarovnica se je v pošastnem veselju zvijala po tleh.

NAJNOVEJŠA POLITIČNA POROČILA.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Nemški »Volkstag« v Hebu.

Heb, 9. marca. Nemški ljudski shod v Hebu 8. t. m. je sklenil sledečo resolucijo: 1. Vsi nemški deželno- in državnozbornski poslanci na Češkem se morajo ne izvzemši ustavovernega veleposestva skupno posvetovati o jezikovnem vprašanju na Češkem. 2. Na ta shod naj se povabijo tudi vsi župani. 3. Na tem shodu naj se sklene protest proti češki propagandi na celim upravnem polju in naj se nemške pravice točno fiksirajo. 4. Predpogoj za to je deljenje osrednjih uradov v Pragi v nemški in češki oddelek. 5. Osnuje naj se nemški blok.

Alfonz v bombnem gnezdu.

Magdeburg, 9. marca. »Magd. Z.« poroča iz Barcelone, da kralj Alfonz dospe v mesto v torek zvečer, v sredo pa bo obiskal mestno palačo. Nato si gre ogledat avstrijsko eskadro. Ker je v Barceloni osrednja španska anarhistovska organizacija, povrh tega pa središče katalonske provincialne stranke in republikanov, je garnizija znatno pomnožena, policija je pa najbolj znane anarhiste spravila pod ključ.

Nasledki pruske politike.

Peterburg, 9. marca. Na ruskem Poljskem se protinemško gibanje močno širi. Odpuščajo se nemški delavci, uslužbenci in celo tvorniški ravnatelji.

Viljemovo pismo.

London, 9. marca. Reuterjev urad poroča, da se bo sklical ministrski svet, v katerem bo baje lord Tweedmouth svojim kolegom predložil zasebno pismo, ki mu ga je cesar Viljem II. pisal v mornariških zadevah.

Češka solidarnost.

Dunaj, 9. marca. »Pijevi korespondenci« se iz Prage poroča, da je češki narodni klub sklenil, da se ne bo vmešaval v jezikovne boje med Slovenci, Nemci in Italijani in to iz mnogih političnih razlogov.

Koliko je stal proces Nasi?

Rim, 9. Najvišji računski dvor je objavil račune glede na proces proti Nasiju. Proces je državo stal 140.000 lir, Nasi sam mora poravnati 9000 lir. Ako ne bo mogel plačati, se mu zarubi hiša in posestva v Siciliji.

Katoliška »Unione elettorale« v Italiji.

Rim, 9. marca. Katoliška »Unione elettorale« je poslala vsem katoliškim občinskim svetom okrožnico, v kateri povdarja, da se je pri šolski debati v parlamentu pokazalo, da večina poslancev upošteva voljo katoliškega italijanskega ljudstva, da jih je pa nekaj, ki paktirajo s socialisti. Katoliški volivci se pozivljajo pri prihodnjih volitvah te poslance desavouirati.

Protiaustrijski vojaški referent v italijanski zbornici desavouiran.

Rim, 9. marca. V petek je zbornica sklepala v vojnem proračunu, toda brez poročevalca. Poročevalec za ta resort je namreč že dolgo let poslanec Pais. V svojem poročilu je omenil Avstrijo sledeče: Za Rusijo ima Avstrija najmočnejšo armado v Evropi. Vojni minister Casana, minister za zunanje zadeve Tittoni, ministrski predsednik Giolitti in tudi večina članov vojnega odseka so izkušali Paisa pregovarjati, naj ta stavek črta. Poslanec ni hotel, nakar je vlada v sporazumu z odsekom celo poročilo črtala. »Corriere della Sera« in »Vita« odobrujeta postopanje vlade in odseka, obenem pa grajata poslanca Pais, ki se je dal zavesti od napačnega patriotizma.

Iz seje predsedstva »Zveze telovadnih odsekov«.

Ker je v letošnjem letu mnogo slavnosti vsled Marijinega, papeževskega in cesarjevega jubileja, smo morali prvotno določeni naš program definitivno nekoliko izpremeniti.

1. Izlet v Velesovo, ki bi se moral vršiti 25. t. m., za letos odpade vsled tega, ker se nam je iz Velesovega svetovale, da naj izlet preložimo z ozirom na vreme na poznejši čas. Preložiti pa ga ne moremo vsled poznejših priredb, zato smo ga črtali iz programa za letos.

2. Seja odbora in vadiškega zbora Z. T. O. bo 25. t. m. v Trzinu.

3. Zvezna javna telovadba, katere udeležiti so obvezani vsi odseki, bo 26. julija v Škofji Loki.

4. Druga telovadba. Dne 3. maja priredi ljubljanski telovadni odsek s sodelovanjem nekaterih drugih javno telovadbo v Ljubljani. Meseca junija priredi

povodom desetletnice društva na Vrhniki vrhniški telovadni odsek javno telovadbo, pri kateri bodo sodelovali tudi nekateri drugi odseki. Meseca junija pa priredi šentviški telovadni odsek javno telovadbo.

5. Izlet i. šentviški telovadni odsek priredi meseca maja izlet na Šmarno goro. To je sedaj definitivno določeni program, ki nam kaže mnogo dela za letošnje leto. Prepričani smo, da bomo to delo zmagali in stavljeni si načrt častno izvršili. V jesenski in zimski letošnji sezoni pa naj prirejajo naši odseki veselice v korist Zvezni zastavi, ki bo lepa, dragocena in jo bomo razvili prihodnje leto. Na zdar!

VILJEMOVO PISMO.

Senzacija sedanje politične sezone na severu je pismo cesarja Viljema II. prvemu lordu angleške admiralitete Tweedmouthu. Seveda se sedaj od obeh strani pretirava: Nemci pravijo, ker je vest o pismu bila objavljena v germanoškem »Times«, ki odnekdaj hujska proti Nemčiji, da so objavio pisma povzročili izvestni krogi, ki tudi vsebino pisma gotovo tendenčno izrabljajo, Angleži pa smatrajo Viljemovo pismo za pravi atentat na samoodločbo angleške vlade. »Times« trdi, da je Viljem II. v svojem pismu na lorda Tweedmoutha izkušal vplivati, naj Anglija omeji svoje pomorsko oboroževanje, dočim Nemčija sama ravnozdaj hoče zdatno razširiti svoj vojnbrodovni program. Kar se angleške poslanske zbornice tiče, je Asquith v imenu vlade izjavil, da cesarjevo pismo ni moglo na letošnji angleški mornariški program prav nič vplivati, ker je program bil že pred pismom dogotovljen in sklenjen. Za poslansko zbornico je torej zadeva o Viljemovem pismu rešena, ne pa za lordsko, v kateri se bo o pismu govorilo v ponedeljek (danes) in v kateri je večina Nemčiji bolj nasprotna kakor pa v spodnji zbornici. — »Daily Telegraph«, »Daily Mail« in »Daily Chronicle« izkušajo zadevo spraviti iz dnevnega reda, češ, da je pismo Viljema II. čisto zasebne narave in da se iz njega ne sme kovati kapitala. Tudi ni verojetno, da bi lord Tweedmouth pismo objavil, ker je to od dovoljenja cesarjevega odvisno. — »Evening Standard« sodi stvar bolj resno. Lord Tweedmouth na vsak način ni ravnal korektno. Če dobi on pismo od vladarja države, ki je rivalinja Anglije na pomorskem polju, ravno tedaj, ko gre za sestavo mornariškega proračuna, potem je gotovo

»Lažeš,« sem rekel! »kajti to se je zgodilo pred desetimi rodovi!«

»Morebiti, morebiti; ako človek dolgo živi, rad pozabi. Morebiti je bila moje matere mati, ki mi je to pripovedovala, gotovo pa ji je bilo tudi Gagool ime. Toda pomnite, na prostoru, kjer se nahajajo svile igrace, bodete našli vrečo iz kože, polno kamenov. Oni mož je napolnil to vrečo, vendar je ni vzel seboj. Hudo se mu je godilo, pravim, hudo se mu je godilo! Morebiti je bila moje matere mati, ki mi je to pripovedovala. Vesela pot bo to — med potjo bomo videli trupla onih, ki so umrli v bitki. Njihove oči so zaprte sedaj in njihova rebra bodo prazna. Ha! Ha! Ha!«

XVI. poglavje.

Kraj smrti.

Stemnilo se je že tretjega dne po ravno opisanem dogodku, ko smo se ustavili pri kočah ob vznožju »Treh čarodejcev«, kakor so imenovali v trikotu stoječe gore, do katerih je vodila Salomonova cesta. Bili smo mi trije, Foulata, ki nam je stregla — zlasti Goodu — Infadoos in Gagool, ki so jo nosili na nosilnici, na kateri je celi dan godrnjala in preklinjala; z nami je bil oddelek stražnikov in služabnikov. Gore ali pravzaprav trije vrhovi go-

ra so stali, kakor sem rekel, v podobi trikotja, čegar osnovnica je bila obrnjena proti nam, en vrh je bil na naši desni, eden na naši levi in eden naravnost pred nami. Nikdar ne pozabim razgleda na te vrhove, ki so se svetili v jutranjem solncu naslednjega dne. Visoko, visoko nad nas, gori v sinji zrak so dvigali svoje snežene glave. Pod snegom so bile gore rdečkaste barve od resja. Naravnost pred nami se je vil beli trak Salomonove velike ceste navzgor proti vznožju srednjega vrha, kakih pet milj od nas, in se tamkaj končaval. Bil je konec ceste.

Bolje je, da prepustim čuvstva neizmerne vznemirjenja, s katerim smo se podali onega jutra na pot, domišljiji onih, ki bodo čitali to zgodbo. Dospeli smo do čudovitih rudokopov, ki so bili vzrok nesrečne smrti starega portugalskega dona pred tremi stoletji, mojega ubogega prijatelja, njegovega nesrečnega potomca, in tudi Georga Curtisa, Sir Henryjevega brata, kakor smo se bali. Ali je bilo nam usojeno, da se nam bo godilo bolje po vsem, kar smo dosedaj doživeli? Hudo jim je bilo, kakor je dejala ona stara coprnica Gagool, ali bode tudi nam? Na vsak način sem čutil nekoliko praznoverja v sebi o tej stvari, ko smo korakali po zadnjem delu te lepe ceste, in mislim, da se je ravno tako godilo tudi Goodu in Sir Henryju.

bila njegova dolžnost vsaj zaupno svoje ministrske kolege o tem pismu obvestiti. Če pa tega ni storil, bi na vsak način ne smel cesarju na svojo roko odgovoriti. Na vsak način pa bi bil moral pismo sežgati ali pa tako shraniti, da bi ga ne bila zavohala senzacije željna »Times«. Objava pisma je zdaj v javnem interesu potrebna. »Temps« piše o celi zadevi zelo trezno, povdarja pa odločno, da cesar Viljem premalo pazi nase in da so njegovi miroljubni nameni v nasprotju s politiko njegovih svetovalcev, vsled česar nihče Nemčiji nič ne zaupa. Cesar je zdaj nehote vzrok, da so poizkusi angleško-nemškega zblizevanja pokopani.

Znanost in umetnost.

* **Gostovanje gđ. Jarmile Gerbičeve** v Dvořakovu »Rusalki«. Vloga Rusalka ni lahka, a tudi hvaležna ni. Simfonik Dvořak se ni oziral na zahteve, ki jih stavi petje in je položil glavno težišče v orkester. »Izpeljava glasov« nam kaže, da se je poglobil skladatelj le v moderno karakterizacijo in da so mu melodije tuje. Najtežje prehode, presenetljive intervale, ki zahtevajo za čisto izvajanje res umetništvo in nekaj kromatike, najdemo v tej operi, katera se je radi svojih težkoč uprizorila še malokje. Gđ. Gerbičeva je komponist sam naštudiral v vlogi rusalka in zato smo vedeli, da nam bo podala pravo kreacijo Rusalka. Bil je to njen prvi nastop na odru. Gospodična Gerbičeva je oratorna in koncertna sopranistka; s tem je rečeno to, da je njen glas nekam šibak, za širne prostore gledališča skoro preslab. Njena višina je sicer čista, a zdi se nam, da poje samo nekaj strun v grlu in da ne zvane vse v fortissimu. Zato tudi v najvišjih legah ni bila glasnemu orkestru ekvivalentna. Za sedaj tudi še njen glas nima pravega »šmelca«, ki je pri pevku glavni pogoj prikupljivosti. Premalo izrazitosti, premalo karakterizacije in premalo niansnega timbra smo našli pri njej. Premalo topečih vijolinških glasov smo čuli in preveč rezkosti pikola. Toda če upoštevamo, da je vloga Rusalka tehnično in glasovno silno težka in da je kot operna pevka gđ. Gerbičeva še pričetnica, moramo reči, da se da to sčasoma, ko se človek »vpoje«, odpraviti. Glas se ojači in vse drugo sledi. Njena šola pa je hvalevredna. Nič tremoliranja — kar je dandanes zelo redko — čisti nastavek in sigurnost, ki je edini pripomoček, da pevec ne distonira, so njene vrline. Lep crescendo od pianissima do mezzoforte, čisto, jasno in precizno petje, pravilna tvorba glasu in najnežnejši pianissimo so pa kompenzacija za preveliki lirski značaj njenega glasovnega materiala. Čudili smo se pa igranju začetnice: igra gđ. Gerbičeve je bila vseskozi prav dobra in je daleko presežala domačo primadono. In igra v Rusalki ni nič manj težka kot petje, krasna je bila v scenah, kjer mora igrati »nemo«; posebno se ji je posrečil izraz tihe bolesti in prikrita resignacije. Morda bi bilo dobro, da se angažuje ta domača moč za druge sopranske partije. Bolj hvaležne vloge in rutina bi sigurno našo sodbo o gđ. Gerbičevi ublažile, kar se pa glasovne šole tiče, pa bo težko najti za naš oder boljše pevke. Jako dobra je bila čarovnica gđ. Marije Perslove in kraljič g. Orželskega. Gđ. Thalerjeva je častno izvršila svojo vlogo. Manj so ugajali gđ. Groszova in g. Vašiček. G.

Poldrugo uro ali še več smo korakali po z resjem obraščeni cesti in smo v svoji razburjenosti hodili tako hitro, da nas nosilci z Gagool niso mogli dohajati in je ona vedno piskala, da počakajmo.

»Bolj počasi hodite, beli možje,« je rekla in pokazala svoj strašni obraz izza zaves ter uprla svoje svitle oči v nas, »zakaj hitite v svojo pogubo, vi iskalci zaklada?« in krohotala se je tako grozno, da me je mrzlo zagomazelo po hrbtu in da smo za nekoliko časa izgubili vsako navdušenje.

Vendar smo šli dalje, dokler nismo zagledali pred seboj in med seboj in goro ogromno okroglo jamo s strmimi stenami, tri sto ali še več črevljev globoko in cele pol milje v obsegu.

»Ali morete uganiti, kaj je to?« sem rekel Sir Henryju in Goodu, ki sta čudež debelo gledala v strašni prepad zevajoč pred nami.

Zmajala sta z glavo.

»Tedaj je jasno, da nista nikoli videla dijamantnih rudokopov v Kimberleyu. Bodejte prepričani, da je to dijamantni rudokop kralja Salomona; pogledajte semkaj,« sem rekel in pokazal na trdo modro ilovico, ki se je že opazila med travo in grmovjem. »formacija je ista. Prepričan sem, ako gremo dol, da najdemo cevi milaste vzraščene skale. Poglejte tudi,« in pokazal

Benišek je to silno težko opero prav dobro naštudiral. Gledališče je bilo razprodano in občinstvo je gđ. Jarmili Gerbičevi ploskalo, jo opetovano zvalo na oder in ji podarilo lepih cvetk.

D. D.

+ **Cehi in Anton Foerster.** Češki glasbeni list »Česka Hudba« prinaša životopis Antona Foersterja in njegov najnovejši moški zbor: »Bludy jezdec«, katerega je g. Anton Foerster uglasbil na besede Vitez-slava Halka

Obrtno gibanje.

Izvanredni občni zbor kovinske zadruge

se je vršil včeraj, nedeljo 8. t. m., dopoldne ob 10. uri v vrtnem salonu g. Krischa. Udeležba je bila izvrstna. Občni zbor je otvoril in pozdravil zadrudni načelnik g. Kregar. Zapisnik zadnjega občnega zbora se je odobril. O drugi točki dnevnega reda: Preosnova pravil po novem obrtnem redu, poročal je zadrudni inštruktor g. dr. Blodig. Razlagal je zlasti § 29 zadrudnih pravil, kateri določa, da smejo mešane zadruge ustanovljati posebne strokovne odseke, kateri pomenjajo zadrugo v veliki zadrugi. Zlasti pri kovinski zadrugi, pri kateri je združenih več strok, bi bilo to umestno. Pododseki imajo svojega načelnika in njegovega namestnika. G. Weibl je vprašal, kako je z blagajno, ali ima vsak odsek svojo blagajno in ako je ista skupna. Na pojasnilo, da je blagajna skupna, je izjavil predlagatelj g. Weibl, da se ljubljanski ključavničarji izločijo od kovinske zadruge in osnujejo samostojno zadrugo. Debate so se udeležili gg. magistratni svetnik Šešek, Pust in Kregar. Predlog je bil nato sprejet.

§ 7. določa o zadrudni dokladi. § 10. določa, da se mora z vajenci izključno samo pismeno pogoditi.

§ 11. določa koliko časa traja za vajence učna doba: kakor sedaj, in sicer od 2 do 4 let. § 12. določa, kako se bode po novem obrt. redu vršila preskušnja vajencev. Osnovati se mora preskuševalna komisija, katera bo obstojala iz načelnika, namestnika in dveh prisodnikov. Prva dva imenuje obrt. oblast sporazumno s trgovsko in obrtno zbornico in zadrugo, druga dva pa zadrudno načelstvo in sicer enega mojstra in enega pomočnika. Mojster mora najmanj že tri leta samostojno izvrševati obrt, pomočnik pa mora biti štiri leta kot pomočnik, da je sposoben za komisijo. Ta paragraf določa tudi, da zadruga lahko določi, koliko sme posamezni mojster, član zadruge, imeti največ vajencev. Po daljši debati, katere so se udeležili gg. Weibl, Žabkar, Irkič, Kunstler in Kregar, se je sklenilo, da sme vsak mojster pri kovinski zadrugi imeti za svojo osebo dva, za vsakega pomočnika pa enega vajenca. Določilo se je tudi maksimalno število vajencev, in sicer ne sme imeti noben mojster več nego sedem vajencev. Pri tem pripomnimo, da se morajo manjši mojstri temu pokoriti, dočim zakon določa, da so tovarnarji izvezeti od tega določila. Posledica temu sklepu se je takoj že na občnem zboru pokazala, ker sta gg. Žabkar in Weibl takoj izjavila, da izstopita iz zadruge, ako se to določilo obistini, ker kot tovarnarja nista vezana biti člana katerekoli zadruge.

Nadalje se je tudi sklenilo, da imajo vajenci plačati 6 K pristopnine in 10 K oproščevalnine. Pristopnine pa bode moral plačati, kdor bo postal samostojen mojster, 50 kron.

sem na celo vrsto obrablenih ravnih skalnatih ploč, položenih na majhno strmino pod dnom struge, ki je bila v davni dobi izsekana iz žive skale, »ako niso to ploče, ki so jih nekda rabili za izpiranje, naj bom lažnik.«

Na robu te velikanske jame, prav one, ki je bila zaznamovana na zemljevidu starega dona, se je cesta cepila na dveje in držala na obe strani okoli nje. Na mnogo krajih je bila ta cesta zgrajena iz ogromnih kosov kamena, očitno z namenom, da bi podpirali rob jame in preprečili, da ne bi kamenje padalo vanjo. Šli smo po tej cesti dalje gnani od radovednosti, da vidimo, kaj so one tri velike postavbe, ki so se nahajale tamkaj in ki smo jih mogli razločevati iz te strani velike jame. Ko smo prišli bližje, smo opazili, da so bili kolosi ene ali druge vrste in smo pravilno domnevali, da so morali biti to oni »Molčeči«, katere je tako častilo kukuansko ljudstvo. Toda šele ko smo dospeli čisto blizu, smo spoznali polno veličastje teh »Molčečih«.

Na ogromnih podstavkih iz temne skale so sedele tri orjaške postavbe po 20 črevljev vsakebi in obrnjene dol po cesti, ki je držala kakih šestdeset milj daleč proti Loo — dve moški in ena ženska — katerih vsaka je merila kakih dvajset črevljev od vrha glave do podstavka.

(Dalje prihodnjič.)

Brez debate sta se sprejela § 18, 19, katera določata, da sme zadruga ugovarjati proti izdaji obrtnega lista na ministrstvo in da se prepusti zadrudnemu načelstvu, da ta vse rekurze vložijo.

§ 21 določa o pomočniškem zboru. Razvila se je daljša debata, katere so se udeležili gg. Weibl, Žabkar, Guček, Lenče, Pust, Rebolj in Kunstler. Končno se je načelniku naročilo, naj v kratkem skliče pomočniški zbor, da se osnuje pripravljalni odbor in pa sestavi imenik tistih članov, ki so sposobni biti za prisodnike v izpraševalni komisiji. Tudi § 22 se je sprejel brez debate.

Pri zadnji točki: raznoterosti, sprejel se je Irkič-Weiblov predlog, naj se vdovi umrlega bivšega člana g. Macha namesto venca podari 40 kron v gotovini.

Dnevne novice.

+ **Sodna imenovanja na Štajerskem.** Slovenski štajerski listi imajo med seboj majhno častnikarsko prasko, kdo je kriv zadnjih neugodnih sodnih imenovanj na Spodnjem Štajerskem, ali poslanci kmečke ali liberalne stranke. Ta praska se nam zdi nekako čudna, ker vendar morajo vedeti na obeh straneh, da je zadnjim sodnim imenovanjem kumoval uskok dr. Ploj, kateri ima z justičnim ministrom debelo prijateljstvo, odkar je šel v znani osebni zadevi dr. Ploju tako velikodušno na roko.

+ **Liberalci in socialni demokratje v obseju.** »Naš List«, po smrti »Slovenije« oficalno glasilo liberalcev, proglašja popolno bratovstvo liberalcev in socialnih demokratov. Narodnjak in internacionalce, kapitalist in proletarec sta se pobratila. To sicer liberalce stane veliko denarja, kajti socialni demokratje se ne prodajajo za stonj, pa kdor je tako na slabem, kakor liberalci, plača in se poniža po vrhu. Tako-le se zdaj hlina liberalna stranka socialistom v »Našem Listu«. »Da se je moderna in napredna stranka slovenskih socialnih demokratov v Idriji odločila za naprednega kandidata, je povsem naravno. To bi se moralo zgoditi povsod in vedno. Naprednjaki te in one stranke imajo temeljna načela ista. V bodoče bo treba držati se najstrožje norme: naprednjak ne delaj ovir naprednjaku! Kjer imajo slovenski socialni demokratje moč, jih podpiraj narodno-napredna stranka, in nasprotno. Če se bo postopalo tako, izgine sedanji abnormalni vpliv S. L. S. ondi, kjer imajo združeni naprednjaki in socialni demokratje večine. To veljaj za vse dežele, kjer bivajo Slovenci. Treba je le treznega in pametnega dogovora o pravem času; treba je obojestranske odkritosti in poštenosti.« — To je lepa družba! Brez značajni ljudje, ki jim je vsak program le prazna beseda! Tudi med sabo si ne verjamejo nič; samo sovraštvo proti krščanstvu in bratovstvo v lažljivosti jih drži.

+ **Istrski deželni zbor.** »Wiener Ztg.« priobčuje cesarjev patent, s katerim je deželni zbor istrski sklican na 14. t. m. v Koper. Na tem zasedanju, ki bo trajalo le nekoliko dni, bo na dnevnem redu reforma o deželnem volivnem redu. Doba sedanjemu deželnemu zboru poteče dne 20. junija.

+ **Kanonično vmeščenje.** V Begunjah na Gorenjskem je včeraj prevzvišeni gospod knezoškof slovesno vmestil novega župnika č. g. Jakoba Kleindienst.

+ **Saniranje deželnih financ.** Pri enketi o sanaciji deželnih financ dne 7. t. m. je povdarjal finančni minister Korytowski, da bo treba najbrž zvišati doklato na žganje, od ktere pa bo moralo nekaj pasti tudi na državno blagajno. Tudi zanaprej se ne bo od osebne dohodarine pobiralo deželnih oziroma občinskih doklad. Sanirati bi se dale deželne finance na tri načine: 1. Deželam bi se moralo izročiti nekaj državnih denarnih sredstev; 2. država bi morala prevzeti upravne stroške dežela; 3. ali pa bi morala vsaj del stroškov pokriti država. Eppinger in Herold sta nasvetovala, naj država prevzame učiteljske plače, lokalne železnice in zdravstvo. Uvede naj se deželni proizvodni davek na zemeljske produkte itd.

+ **Velika vojaška razstava.** Kakor čujemo, se bo vršila od meseca aprila do junija leta 1909 na Dunaju v spomin na stoletnico zmage pri Aspernu 1809 velika vojaška razstava z naslovom »Nadvojvoda Karol in njegova doba«. Pokroviteljstvo je prevzel nadvojvoda Friderik, vnuk nadvojvode Karla. Namerava se podati kolikor moči popolna slika razvitka naše slavne armade od leta 1770 do 1847. Zastopana pa ne bo samo armada v svoji celoti po svojih uniformah, slikah, orožju itd., ampak zastopane bodo posebno tudi tiste osebe, ki so se udeležile kakor si bodi bojev izza onih časov. Razume se, da bo na prvem mestu stal nadvojvoda Karol sam in ves cesarski dvor. Potem vojskovodje izza one dobe, pa tudi za častnike in druge vojaške vseh stopenj in vrst se bo oziralo v spominih. Posebna pozornost se bo obra-

čala na podobe iz vojaškega življenja na stvareh, ki se vsak dan in povsod rabijo, n. pr.: skodelicah, krožnikih, tobačnicah, pahljačah ali mahalih itd. Pripravljalni odbor razpošilja pozive na vse strani in vabi ljudi vseh vrst, da naj porabijo to priložnost in razstavijo predmete (stvari) in rodbinske spomine, ki jih imajo. Najmanjši spomin, da se le vjema v razstavo, se hvaležno sprejme. Na odborov poziv se obračamo torej do svojih čč. bralcev s prošnjo, da bi blagovolili podpirati to patrijotično podjetje s tem, da se marljivo in vneto udeležijo te razstave. Vsa druga vprašanja naj se pošiljajo na naslov: »K. u. k. Heeresmuseum in Wien, X/2 Arsenal«, kjer se dajejo vsakoršna druga pojasnila.

+ **Bolezen med šolskimi otroki.** Iz Javorja nad Škofjo Loko se nam piše: Radi vratice je umrlo tukaj tekem meseca 17 šolskih otrok. Šola je bila zaprta. Bolezen je pojénjala, vendar pa so otroci še bolni. Gospod učitelj Leo Pibrovce priredi dne 15. t. m. poučno predavanje »Higijena doma in v šoli s posebnim ozirom na nalezljive bolezni med otroci«.

+ **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Na izrednem občnem zboru dne 28. februarja 1908 sta bila soglasno imenovana za častna člana društva profesorja na češki medicinski fakulteti v Pragi gg. prof. dr. Hlava in prof. dr. Chodounský.

+ **Šolske vesti.** Iz Naklega se nam piše: G. učiteljica Vilma Vidic je prestavljena v Škofjo Loko, njeno mesto je zopet nastopila g. Eleonora Dev, ki je bila radi boleznin na dopustu. — Začasni pokoj je dovoljen g. Josipu Franke, nadučitelju v Št. Petru pri Novem mestu. Ker se preseli gospod nadučitelj na Goriško, potem je upravičena bojazen, da za stalno zapušča župnijo, v kateri je deloval v splošno zadovoljnost nad 25 let. — Vodstvo šole je začasno podeljeno gđ. M. Azmanovi; suplentira pa gđ. M. Gromovnik.

+ **Telovadni odsek na Vrhniki.** V »Katoliškem domu« napredne in zavedne Vrhnike zbralo se je včeraj popoldne nad 80 mladeničev, da se udeležijo ustanovnega shoda telovadnega odseka ondotnega mladega izobraževalnega društva. Brat Podlesnik in brat Jeločnik sta prihitela iz Ljubljane, da sta kot zastopnika Zveze telovadnih odsekov na tem shodu podala zanimiva poročila. Prvi je govoril o namenu in delu telovadnih odsekov v organizatoričnem oziru, drugi pa o istih v telovadnici. Takoj po predavanjih je pristopilo k odseku 55 članov telovadcev, ki so si izvolili sledeči odbor: Janko Sedej, kaplan, predsednik; Friderik Jeršinovec, načelnik; Fr. Leskovic, predsednikov namestnik in blagajnik; Ivan Jerina, tajnik; Karol Mesec, Ignacij Hren, Jakob Jereb, odborniki. Sami vrli, navdušeni in delavni mladeniči! Krepak »Na zdar!« šestnajstemu našemu odseku! Krepak »Naz zdar!« vrlim, zavednim, naprednim vrhniškim mladeničem! Lepa armada vas je, pogumno od zmage do zmage, od cilja do cilja!

+ **Štrajk na učiteljsku v Kopru** je končan. Dijakom se je obljubilo, da se ne bo izvajalo nikakih konsekvenc iz njih nastopa, ako se danes, v ponedeljek, vrnejo v šolo ter da se bo delalo na to, da se ugotovi njihovim upravičenim zahtevam.

+ **Društvo za posuševanje ljubljanskega barja** bo imelo občni zbor v sredo, 11. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v mestni posvetovalnici na ljubljanskem magistratu.

+ **Skiji za orožništvo.** Orožniške postaje na Tirolskem, v Vorarlbergu, na Koroškem, Štajerskem in Solnograškem dobijo skije, seveda kjer to tla dopuščajo. Orožnike se bo za vezbanje s skiji dodeljevalo vojnim oddelkom, kjer so skiji v rabi.

+ **Nezgoda na delu.** V tovarni kemiških proizvodov na Reki podirajo zdaj zidovje, ki je bilo vsled nedavne eksplozije težko poškodovano. Pri tem delu je padel 24letnemu delavcu Petru Bogdanoviču iz Dalmacije težek kos železa z višine na glavo ter ga pobil na tla. Reveža so prenesli v bolnišnico, kjer se je dognalo, da ima delavec razbito sence in možgane pretresene.

+ **Smrt v tujini.** V Clevelandu je umrl v bolnišnici rojak Alojzij Matelko, doma iz Zdenjske vasi pri Krškem.

+ **V vrelo vodo je padel** petletni Benedikt Šusteršič, mizarjev sin v Vižmarjih. Fant je umrl na opeklinah.

+ **Nezgoda na bohinjski železnici.** V soboto so prepeljali v goriško bolnico usmiljenih bratov 32letnega Ivana Gärkman-na, kurjača, rodom s Štajerskega, z zlomljeno nogo ter težkimi poškodbami na glavi. Ko je hotel na postaji v Štanjelu napolniti svoj stroj z vodo, prihitel je nasproti drug stroj, ki ga je zagrabil in vrgel na tla.

+ **Samoumor matere.** V soboto se je v Trstu zastrupila s karbolno kislino 24letna Helena Lozar, soproga redarjeva, mati treh otrok v nežni starosti. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer je pa niso mogli rešiti. Vzrok samoumora ni znan.

— **Preiskave proti Lloydovim natakem.** Svoj čas je uprava Lloydova natančno sodnji precejšnje število natakarjev, ki da so si prisvojili predmetov, ki so bili last avstrijskega Loyda. Vsled tega se je vršila dražnja preiskava v mnogih družinah Lloydovih uslužbencev in se je našlo tudi sumljivih stvari, o katerih so pa dotičniki trdili, da so jih pravilno kupili na javnih dražbah ali pa sicer plačali. Sedaj je sodnja odstopila preganjanje proti 26 obdolžencem, dočim je pričakovati rešitev glede nadaljnjih 15 natakarjev še ta teden.

— **Vožnja na tržaškem tramvaju podražena.** Menda že s 15. t. m. se podražijo vsi tramvajski vozni listki v Trstu za dva vinarja, abonementi pa za 10%. Izvzete so pa znižane voznine v prvih urah dneva. Tudi na električni železnici Trst-Opčina se ne bo pobiralo te višje pristojbine. Ta dohodek, proračunan kosmato na letnih 160.000 kron, bo služil mestu v delno amortizacijo posojila 4.800.000 kron za gradnjo električne železnice s trga Goldoni v Sv. Soboto.

— **Gospodarski položaj v Ameriki.** Iz vseh krajev ameriških Združenih držav prihajajo še vedno slaba poročila o stanju dela. Železnice nameravajo uslužbencem znižati plače. Bati se je splošnega štrajka železničarjev.

— **V Ameriki ustreljen.** V Puebli je neznan zločinec ustrelil rojaka Jož. Rusa.

— **Na gostilničarja streljal z revolverjem.** V Clevelandu v Ameriki sta prišla v gostilno Slovenca Hrastarja dva rojaka, ki sta stavila, da napravita »copnijo«, da bo miza plesala. Ker miza ni hotela plesati, je tisti, ki je stavo zgubil, pričel besniti in je dvakrat iz samokresa ustrelil na Hrastarja. Prvi strel je Hrastarja zadel v ramo, drugi ga je ranil na sencih in nosu. G. Hrastarja se v bolnici vzeli kroglo iz rame.

— **Pogorela je v Clevelandu hiša Slovenca Martina Sveteta,** v kateri je imel dobro urejeno gostilno.

— **Pri volitvi pomočniškega zastopstva** trgovinskih uslužbencev na Dunaju so tudi to pot prodrli socialni demokrati. Njihova lista je dobila 9258 glasov, krščansosocialna 3210. Pred 3 leti je socialno-demokratska lista dobila 7220, krščansosocialna 1905. Volitev se je vršila ob velikanskem navalu v borzni dvorani. Policija je obdedve stranki imela ločeni, vzlic temu so se celi dan vršili pretepi.

— **Pobegla žena.** iz Barkovelj je pobegnila Logatčanu Francetu Tušarju žena Katarina in mu odnesla 74 K.

— **Pri letošnjih cesarskih vajah** na južnem Ogrskem bosta poveljevala armadna zbora FZM. Albori in FZM. Fiedler.

— **Nevesta pobegnila pred poroko.** Iz Jolietu v Ameriki poročajo: Žalostna usoda je zadela našega prvaka rojaka Antona Nemaniča, s katerim sedaj simpatizira cela tukajšnja naselbina. G. Nemaniču je meseca novembra lanskega leta umrla soproga, in ker »človeku ni dobro samemu biti«, si je izbral drugo nevesto v osebi gosposodične Kate Striha, ki je pomagala v pisarni g. Jos. Dunde, tajnika K. S. K. J., čigar pisarna se nahaja v Nemaničevi hiši. Poroka se je imela vršiti minulo sredo. Bila sta že na oklicih in vse je bilo pripravljeno, ko se je nevesta naenkrat premislila ter — ubežala v Čikago, od koder je šla bržkone v St. Louis, kjer ima nekaj sorodnikov. Cela afera še ni popolnoma jasna, lahko se pa razlaga, ako pomislimo, da ima g. Nemanič že več kot štiri križe na hrbtu, dočim šteje gđna. Stariha komaj 20 do 24 let.

— **Slovenski socialni demokratje v Ameriki.** V Čikagi se je ustanovil slovenski socialistični klub »Proletarka«. Začasna predsednica je Berta Prešern, začasna tajnica Marija Grilec. V Clevelandu se je ustanovil socialistični klub »Luč«. Slovenski socialni demokratje v Ameriki imajo sedaj deset klubov, katere veže »Jugoslovanska socialistična zveza« s sedežem v Čikagi. Glavni tajnik je John Petrič. V Ameriki izhajata dva socialdemokratska lista »Glas Svobode« in »Proletarec«.

— **Gibanje med judovskim dijaštvom.** Dunajski judovski-nacion. vseučiliščniki niki so sklenili, da bodo odslej označevali imatrikuliranju kot svoj materni jezik »judovski«. Te dni so izročili rektorju prošnjo, da se na vseučilišču prizna judovski jezik in judovsko narodnost. Rektor je obljubil, da predloži njihovo prošnjo senatu in da jo bo podpiral na ministrstvu.

— **Brzjav brez žice na otoku Visu.** Trgovinsko ministrstvo namerava na otoku Visu, blizu mesta Vis, ustanoviti postajo za brzjav brez žice. Postaja bi delovala v okrožju 800 kilometrov in služila v zasebne namene.

— **Romanje Blejcev v Ricmanje.** Z Bleda se nam piše: Sedaj nam ne bodo mogli več očitati naši liberalci romanja na Brezje in na Sveto Goro, ko so sami bili v Ricmanjih in še celo v narodnih nošah — razun dveh — izposojenih od klerikalcev. To znamenito romanje popisuje

gospa Zofka Obad v dolgem članku v »Edinosti« št. 47 t. l. Planinski ples v Narodnem domu v Trstu je obiskalo letos precejšnje število Kranjcev, sosebno Gorenjcev. To je vse hvale vredno; nova železnica skozi Črno prst nas mora gospodarsko in narodno zblížiti. Sedaj pa naj kronistinja gospa Zofka govori: »Med ranjanjem je čas prehitro potekel pri vsem tem, da se nisimo vsi naplesali, kakor smo želeli...« Drugo jutro, t. j. na Svečnico, odpravili so se ob 9. uri v Ricmanje, na kraj romanja... »Silno izkrokani,« kakor je pozneje pripovedoval voditelj romarjev, gospod Hočevar, postajenačelnik na Bohinjski Beli. Ricmanjci niso romarjev ob tako zgodnji uri pričakovali. Toda to jih ni spravilo prav nič iz ravnotežja. Šli so in delali to, kar prej to noč: »razveseljevali smo se v polni meri in plesali tako, kakor bi hoteli nadomestiti, kar smo prejšnjega dne v Trstu vsled prevelike gneče zamudili,« pravi gospa Zofka. To je vsaj veselo romanje na Svečnico dopoldne. Kaj so si pa Ricmanjci o teh romarijih mislili, o tem previdno molči kronistinja. Oficijelnemu pozdravu rizmanjskega župana odzdravil je g. Peternel, na kar se je dvignil do solz ganjen (!) g. Hočevar, ter govoril jedernato in svečano — tako se tudi romarjem spodobi govoriti — kakor le on zna: »Ne, dragi Ricmanjci, vi niste zatirani, ampak vi ste prosti, svobodni. Pač smo zatirani mi, Kranjci... v družbi mož zoper moža, v... v družini mož zoper ženo, žena zoper moža...« (Ej, ej, gospod Hočevar, mar bi kar povedali, zakaj je vaša soproga na vas večkrat huda! Op. stavca.) Ponavljamo: Do solz ganjen je bil govornik. Tako je vodil Sôčan Hočevar blejske liberalce v klerikalnih hlačah na romanje v Ricmanje na Svečnico 1908!

— **Visoka starost.** V Leskovcu je v soboto umrla vdova Marija Naglič. Da živi do 23. maja tega leta, bi imela ta dan sto let.

Štajerske novice.

š **Pozor pri vžiganju.** Pri dr. Stikerju v Celju uslužbena 15letna Marija Leskošek je polila les v peči s petrolejem. Pri tem je pa plamen vžgal petrolej v steklenici, katero je imela deklica v rokah. Vnela se ji je obleka in naenkrat je bila vsa v ognju. Na njene klice so ji prihiteli na pomoč ter jo polili z vodo, vendar je pomoč prišla prepozno. Dobila je take opekline, da je malo upanja, da okreva.

š **Na plesu umrl.** Iz Radgone se poroča: Pustni terek je napravila manjša družba iz Radgone izlet na bližnje Ogrsko. Kočijaž Sobjak iz Radgone je prišel v gostilno Vogler, kjer se je ravno plesalo. Tudi on je jel plesati. Kar naenkrat pa se je zgrudil. Zadela ga je srčna kap. Bil je še-le 27 let star ter zapušča vdovo s tremi nedoraslimi otroci.

š **Schillerjev hrast v Celju.** Nekdo je v noči od petka na soboto odžagal in odnesel Schillerjev hrast na dvorišču dekliške šole.

— **V predoru skozi Ture** se dela neopretorgoma nadaljujejo. Torej so vestiovelikih ovirah, ki so se zadnji čas razširjale, neosnovane.

š **Iz justične službe.** Justični minister je predstavil deželnega sodnega svetnika Hermana Duda iz Lipnice v Gradec.

š **Prememba imen.** Notranje ministrstvo je dovolilo, da se imenuje občina Koracič v političnem okraju Ptuj odslej Sv. Tomaž in občina Cerkevnik v Slov. goricih Sv. Anton.

š **Žalostne družinske razmere.** Dne 10. febr. zvečer sta se prepirala 21letni posestnikov sin Janez Sprager in njegov oče iz Dolenje Loznice, tako, da je moral oče iz strahu pred sinom zapustiti hišo in iskati zavetja pri sosedu Safošniku. V spremstvu sosedu se je oče vrnil domov, kjer so bila vsa vrata zaprta. Ker drugače nista mogla notri, sta zlezla skozi podstrešje. Našla sta tudi hišne duri zaprte, nakar jih je Safošnik na prigovarjanje Spragerja sen. odprl s krampom. Sin je v hiši s sekiro grozil, da bo vsakega pobil, kdor se mu približa. Ko je zapazil, da so duri odprte, je zamahnil s sekiro, vendar pa ni zadel Safošnika, ker je ta odbil udarec s krampom, nakar sta mu odvzela sekiro. Naslednjega dne sta se zopet prepirali ter je Sprager jun. med preprirom večkrat vrgel svojega očeta ob neko drevo in sicer s tako silo, da je oče dobil več lahkih telesnih poškodb. Okrožno sodišče v Mariboru ga je radi tolike »ljubeznivosti« do očeta obsodilo v 4mesečni zapor.

š **Smrt v sumljivih okoliščinah.** Iz drugih listov je prišla pod tem naslovom v naš list dne 14. februarja notica, v kateri se je čitalo, da se sklepa, da je mož v sporazumu z babico povzročil ženino smrt in da bo preiskava dognala resnico. Sedaj nam g. Franc Šauder poroča: »Ni res, da je bila M. Škoflek za babico pri rajni Te-

reziji Šauder. bila je le Helena Senič, ta pa ji ni dala nobenega zdravila, ki bi ji bilo k smrti pripomoglo. Zdravila je res imela, pa od zdravnika. Drugič, ni res, da bi jaz z babico dogovorjen bil ženi škodovati, res pa je, da sem jaz babico naprosil ženi v pomoč in do tistega dne nisem nobene prosil, ne vedel, katera bo pri njej. Tretjič, ni res, da bi jaz bil vedel naprej za njeno smrt, ker jaz sem skrbel največ le za njeno zdravje in sem ji zato tudi po zdravnika poslal; bila je dvakrat od njega preiskana, ker sem se bal za njo in nikdo ne more pričati, da bi se bila sovražila. Četrtnič, ni res, da bi jaz pred njeno smrtjo bil njenim starišem pisal zavoljo pogreba, res pa je, da sem pisal njenemu bratu Ig. Petré, naj prideta hitro z očetom k nji pogledat, ker je hudo bolana, ali bilo je moje sporočilo prepozno, zato pa sem bil primorani sam od sebe v drugič pisati, da je umrla v nedeljo dne 2. februarja t. l., naj pridejo na pogreb v torek, dne 4. februarja t. l. Petič, ni res, da bi jaz bil pisal kaj o pogrebu 9. februarja t. l., ker je že bila 4. februarja pokopana in je c. kr. sodnja v Celju dognala, da je umrla naravne smrti in da sem jaz vsega nedolžen, kar se je o meni pisalo. — Nova cerkev pri Vojniku, dne 27. februarja 1908. — Franc Šauder.

— Rade volje priobčujemo to pojasnilo, povdarjajoč, da smo notico le posneli iz štajerskih listov. Tudi sami smo se prepričali, da je bila dotična notica brez podlage in vsak sum neutemeljen.

š **Mlad tat.** Še ne 15 let stari pastir Franc Kolmanik, rodom iz Gradca, je izvršil več tatvin po gorenjem in srednjem Štajerskem. Vrednost vkradenih predmetov znaša 124 K 89 v. Obsodili so ga v 6-mesečno težko ječo.

Volitve na Goriškem.

Laško veleposestvo.

V laškem volivnem okraju veleposestva je bilo oddanih 186 veljavnih glasov. Izvoljeni so kandidati laško-liberalne stranke. Od teh so dobili deželni glavar vitez Pajer 129, inženir Antonelli 126 in dr. Guido Bernardelli 120 glasov. Kandidatje laško-katoliške stranke, ki so ostali v manjšini, so dobili: baron Locatelli 66, grof Rudolf Pace 55 in Fr. Furlani 52 glasov.

* * *

OŽJE VOLITVE V SPOŠNI KURIJI NA GORIŠKEM.

Gorica, 9. marca. (1/4 ppoldne.) Dozdej je znan izid iz 22 občin. Dobili so dozdej kandidatje S. L. S. dr. Breclj 1966, Fon 1969, dr. Pavetič 1966 glasov, združeni liberalci, agrarci in socialni demokrati pa za Frankota 2654, za Križniča 2689, za Štreklja 2685 glasov. Slednji so torej našim dozdej za 723 glasov naprej. Pripomniti je treba, da so dosedaj večinoma volile najbolj liberalne kraške občine. Kako je drugod položaj, pojasnjuje brzojavka iz Cirkna, ki pravi: Volivni boj hudo. Volivcev bo pri nas nad 1000. Izid bo še le pozno znan.

Ljubljanske novice.

lj **Rodoljubno slavlje** se je vršilo v soboto zvečer v »Nar. domu« pod vtiškom sobotnih »Slovenčevih« notic nič kaj preveč veselo. Videlo se je mnogo prisiljenosti. Slavlje je očitno grenila zavest, da izvolitev vseh liberalnih poslancev deželni zbor še ni potrdil in da bi glede nasilstev v Postojni posebno lahko zletel v zrak Lenarčičev mandat. **Umazano liberalno zmago so združili pri slavlju z sijajno zmago Hrvatov in Čehov.** Take profanacije so zmožni le slovenski liberalci! Odločno protestiramo, da bi se pošteno zmago Hrvatov in Čehov združevalo z zmago kranjskega liberalnega terorizma, korupcije in laži! »Rodoljubno slavlje« je otvoril dr. Kokalj, katerega nagovoru se je pa takoj poznalo, da se govora dr. Kokalj ni mogel učiti en mesec. Pozdravljaj vse poslance dr. Vilfana, Gangla, Trillerja, Novaka in staro hišo dr. Tavčarja (dr. Tavčar se sramežljivo smehljaj). Omenja zmage Hrvatov, Srbov in Čehov... Godba v mnenju, da je končal dr. Kokalj, zaigra tuš. Kokalj maha, naj godba preneha. Za Kokaljem je govoril dr. Tavčar, da je liberalna stranka pravzaprav le meščanska stranka. To odkrito priznava. Njegova stranka bo prišla v deželni zbor kot rimski senator, ki je nosil v enem rokavu mir, v drugem vojsko. Dr. Vilfan je pravil, da bo branil meščanske interese, če ne drugače, pa z »zavihanimi rokali«. Zagotavlja, da ga ni volil noben Nemec. (V Kamniku šest Nemcev in štirje nemškutarji! Ur.) Gangl je izjavljal, da je ponosen, da je prišel v dež. zbor z glasovi socialne demokracije. Vesel je bil, ko je videl delavske žulje, ki so šli zanj glasovat. Kot prvi pogoj v novi zbornici

bo, da se zboljša gmotni položaj učitelstva, da bomo imeli svobodomiselnost učiteljstvo. Če on pade, pride za njim še večji svobodomislec. To je in bo storila šola. S socialnodemokratskimi glasovi izvoljen, napiva zavednemu slovenskemu delavstvu. Nato se približa dr. Kokalju Bolču Pepe, ki očitno hoče govoriti kot »veleposestnik«. Dr. Kokalj konfirira z Hribarjem, naposled pa mora Bolču Pepe nejevoljen oditi. Župan Hribar: Ni še doživel take discipline. Dr. Kramar je moral čudno gledati, kako ga je glede volivnih okrajev pri državnozbornski volivni reformi napačno poučilo. (Ali je župan že pozabil na pri volitvah oddane številke?) Povdarja, da je S. L. S. svoje pozicije pridobila z delom, poziva k delu. Snujejo naj se organizacije po mestih. Po tem govoru je privlekel v dvorano predsednik »Slovenske Matice« dr. Ilesič, hrv. poslanca dr. Šurmina, ki je v soboto predaval v »Mestnem domu«. Dr. Ilesič je moral napeti vse svoje strankarske sile, da se je dr. Šurmin sploh ponižal in prišel na slavlje tako zloglasne kranjske liberalne zmage. Dr. Ilesič je s tem dokazal fino razumevanje politične dostojnosti. Takoj nato je pričel govoriti disciplinirani notar Plantan, češ, da so dolenska mesta tako zavedna (!), da proti njemu ni nihče kandidiral. Govoril je semtertje o svobodi in je naposled, ko je končal godba zaigrala marzeljzo, ki postane tudi himna vseh discipliniranih notarjev, hrepenečih po večji svobodi... Marzeljza je zopet privzdignila Bolčevega Pepeta. Prišel se je k dr. Kokalju sklicevat na to, da je dal po volitvi v Ljubljani za »20 susov« na Gradu in z ozirom na to veliko zaslugo je sedaj res dobil besedo. Pravil je od »komande, katero smo dobili od našega tako rekoč generala (kazal je na Hribarja), ponosen je na to, da smo z zastavo svobodomiselnost naprej šli za kandidata ud katerih še nuben vuliv na misl, kaj bo iz nehnih glav vn zrastl.« I. »glaš« napije vsem ljubljanskim vulivcem, drugi »glaš« vsem obrtnikom, tretji »glaš« vsem vulivcem skp, ki sa samuzavestn vulil. Govorila sta tudi dr. Novak nekaj o »umivanju rok« in dr. Šurmin; dr. Triller pa ni hotel govoriti za Turkom in je previdno molčal. Pokazal se je kot najbolj modrega liberalnega politika, katerega prorokovanja se bodo gotovo izpolnila. Navzočih je bilo okolu 400 oseb. Trgovsko inteligenco je v prvi vrsti zastopal trgovec Kostevc s Sv. Petra ceste, obrtništvo pa g. Rasberger. »Slavec« je pel, kar je »Zvonovce« tako razkačilo, da so demonstrativno odšli. Ker jih je mnogo v mest. službah, ni izključeno, da za tako »svobodamiselnost« dobe ukor. Iz Češke so prišle tri brzojavke, iz Hrvaške štiri. Slavlje se je končno nadaljevalo v »Narodni kavarni«, kjer je Bolčev Pepe spuščal »šuse« iz šampanjskih vratov in je končno kranjska »svobodamiselnost« bila tako izkrokana kot po navadi.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri popoldne v kinematografu »Edison« in sicer pri predstavah ob 4, 5, 6, 7. in 8. uri.

lj **Predpustna kronika.** Pretečeni predpust je bilo v Ljubljani 226 večjih in manjših plesnih veselic, za katere je bilo plačanih za licence, koleke in nadzorovanje 3000 K.

lj **Preselitev mestnih vojaških uradov.** Mestni vojaški uradi so se danes preselili iz mestnega magistrata v »Mestni dom«, prvo nadstropje, ob finančnem ravnateljstvu. Strankam, ki imajo opravke v vojaških, v črnovojniških, nabornih, evidenčnih, vojnotakšnih, invalidnih in drugih takih zadevah, zglasiti se je poslej v Mestnem domu. Na magistratu ostane samo še oddelek za nastanitev vojakov. V Mestnem domu so torej sedaj trije uradi: vojaški uradi, mestni fizikat ter upravnništvo mestne elektrarne in mestnega vodovoda.

lj **Hudo bolezen** je imel sinoči nek vinski bratec. Ko se ga je bil že precej nasrkal, se je hotel poljubkovati z natakario, a je siromak dobil »korbco«. To ga je pa tako razljutilo, da se je vlegel na tla in raztrgal vso zgornjo obleko. Jôkai Jôkai kričal, da je konec njegovega življenja. Upil je, da naj mu drže srce, da mu ne skoči iz telesa, ter se vedel, kakor norec. Ker ni bilo nobene odpomoči, so prijatelji naprosili natakario, da se mu je pokazala. In glej! naš bratec je bil ozdravljen. Približal se je dekletu, ji na uho nekaj povedal, potem pa mirno in dostojno odšel iz gostilne. Ženske so — ženske.

Iz slovanskega sveta.

sl Preganjanje tiska na Ruskem.

»Ruslan« podaja statistiko denarnih kazni, ki jih je ruska birokracija naložila v prvi polovici meseca januarja raznim listom v Rusiji izhajajočim. Tako na primer so bile kijevskim listom naložene te-le globe: »Kijevskije Věsti« 300 rubljev; »K. Mysl« 300 rubljev; »Dz. Kijewski« 150 rubljev; »Rada« 100 rubljev. V Harkovu je moral

plačati list »Utro« 3000 rubljev globe; »Juž. Kraj« 600 rubljev. V Vologdu »Sever« 300 rubljev. V Reveli estonski list »Vaada« dvakrat po 500 rubljev. V Varšavi »Kurjer« dvakrat po 100 rubljev. V Rigi »Rigasche Neueste Nachrichten« 500 rubljev. V Odesi »Kurjer« 1000 rubljev. V Rostovu nad Donom »Priaz. Kraj« 500 rubljev. V Jelisaveti »Golos Juga« 1000 rubljev. V Sarapulji »Priamskij Kraj« 500 rubljev. V Vitki »Vjatsk. Rěč« 500 rubljev. V Tiflisu gruzinski list »Isare« 1000 rubljev.

si Najstarejša češka zakonska v Ameriki umrla. V Warrenu v Minesoti sta v enem tednu umrla najstarejša češka zakonska Žejdlíkova po 79-letnem zakonu. Oba sta se rodila na Češkem. Gospod A. Žejdlík je bil 102 leti star, njegova soproga 105 let.

ANGLEŠKA.

Zakon v varstvo otrok.

London, 6. marca. Vlada je zbornici predložila zakon za varstvo otrok. Obsega zelo obširna in dalekosežna določila in je velikega socialno-političnega pomena. Otrokom se prepove kaditi in jim prodajati cigarete; preosnuje se sodništvo, uvedejo se namreč za mladoletne zločince posebna sodišča, ki bodo zborovala izven navadnega sodnijskega zasedanja; ustanove se posebni mladinski zapori; odpravijo se za mladino ječe in se preosnujejo delavnice in izboljševališča. Pri vsaki sodniški razpravi proti mladoletnim otrokom bodo morali biti navzoči stariši in bodo kaznovani, ako se jim dokaže malomarnost v vzgoji. Sploh se poostre kazenske določbe proti starišem, ki otroke zanemarjajo.

Pomorska politika.

London, 6. marca. Angleška zbornica se je zadnji čas nekako proglasila in jela smatrati kot torišče vse svetovne politike. Zdaj zahtevajo v angleški zbornici poslanci, da naj Leopold II. Kongo-državo izroči belgijski vladi, zdaj razdeljujejo turške provincije med velevladi, zdaj zopet protežirajo Rusijo in dajo opomine Avstriji. Toda največja hinavščina, ki jo uganja sedanja liberalna vlada, je ta, da se pusti nalašč interpelirati, ali je voljna zmanjšati svoje brodovje, zato da potem lahko izjavi, da je voljna se »razorožiti« — samo če so tudi druge velevladi za to. Takšna je bila zdaj tudi interpelacija Macdonald, ki je pozval vlado, naj ustavi pomnoževanje mornarice. Minister Asquith je nato izjavil, da je najvišja naloga angleške politike ohraniti svetovni mir. Zato se mora ustaviti zlasti pomnoževanje mornarice, ki toliko narodnega premoženja absorbira. Angleška hoče v tem oziru iti naprej z vzgledom in bo zlasti sosednje velevladi (Nemčiji) povabila, naj isto store. Angleška stoji samo na stališču, da se mora vzdržati takozvani »dvosilni standart«, to je, da mora angleška mornarica prekašati po moči in številu brodovje dveh največjih bližnjih velesil najmanj za eno ladjo. Angleška mora na morju ostati prva. To pa nikakor ne, da bi uničila druga brodovja, temveč le zato, da se zamo-re v slučaju braniti. — Lepe fraze!

Cerkveni letopis.

c Sv. misijon bo v Toplicah na Dolenjskem od 15. do 22. marca. Vodili ga bodo trije patri iz reda sv. Frančiška, vsi trije goreči pridigarji in spovedniki: p. Avguštin Čampa z Viča pri Ljubljani, p. Salvator Zobec s Svete Gore pri Gorici, in p. Salezij Vodošek z Brezja na Gorenjskem. — To bo tretji misijon v župni cerkvi topliški. Prvi je bil leta 1870, pod vodstvom oo. jezuitov, drugi leta 1899 pod vodstvom misijonarjev lazaristov, letos tretji. Veljal bo tudi za sosednjo župnijo Soteska, ki je tako majhna, da ji ne kaže doma napravljati take izredne pobožnosti. — Iz drugih župnij ne bo mogoče sprejemati udeležencev.

cev, ker je topliška cerkev še za domačine pretesna. Naj blagovolijo č. g. župniki še okolici to naznaniti. — Bog daj obilnega sadu in stalnega uspeha.

c Pri Sv. Petru v G. Radgoni se bo obhajal sv. misijon od 15. do 25. marca pod vodstvom čč. gg. misijonarjev oo. kapucinov iz Lipnice: Leona Črček, Benedikta Čirič in Rudolfa Marolt.

Razne stvari.

Žena bivšega nadvojvode, zdaj Leopolda Wölflinga.

od katere se je ločil, gospa Vilhelmina Wölfling, roj. Adamovič, je tako zbolela na histeriji, da so jo prenesli v norišnico.

Pet otrok umoril.

V Würzburgu je neki Johann Hoefling živel v nenravnem razmerju s svojima pasterkama, od katerih je imel 6 otrok. 4 od teh otrok je ta čedna družba umorila, kakor je zdaj policija izvedela.

500.000 železničarjev

je dozda pri ameriških železnicah od 1. januarja t. l. sem odpuščenih. Železniške družbe menijo, da je bolje, ako na ta način »štedijo«, mesto da bi morale poviševati uslužbencem plače.

Velika železniška nesreča.

Na postaji Karandy blizu Samare na sibirski progi je skočil iz tira osobni vlak iz Taškenda. 12 oseb je ubitih, 43 ranjenih.

Rudniška nesreča.

V Tustanovicah v Galiciji se je v natarovu tvrdke Laszcz zgodila eksplozija. Rov je pogorel, dva delavca sta težko ranjena, eden lahko.

Velik požar na Japonskem.

V Nagasoji blizu Tokia je požar uničil 400 hiš. Škode je 12 milijonov frankov.

Štrajk sejavcev pese.

Kmetje na Češkem, ki sejejo peso, so sklenili 8. t. m. na več shodih, omejiti produkcijo pese, ker se sladkorni fabrikanti pri sklepanju dobavnih pogojev ne ozirajo na njih želje. Več tovarnarjev je vsled tega sklepa že jelo pogajati se s kmečkimi organizacijami.

Požigalec v Berlinu aretiran.

Berlinski policiji se je posrečilo dobiti v roke požigalca, ki je zadnji čas zanetil toliko pogubnih požarov. Aretiranec je 37letni dekorater Otto Bauer iz Schöneberga in je najbrž nor.

Nravnost v Nemčiji.

Gojenci in gojenke po šolah in vzgojavnih zavodih v Nemčiji dobivajo od nekega tajnega društva pozive, naj se priklonijo organizaciji homoseksualcev.

Tri milijone dolga v dveh mesecih.

1. t. m. so zaprli v Lübecku brate Leo, Maksa in Arturja Leibholz, ki so osnovali neko trgovino in v dveh mesecih banke rotirali. Trije bratci so v teh dveh mesecih napravili tri milijone mark dolga pri 800 upnikih.

Plazovi.

S sedla Kappel na Tirolskem se je utrgal plaz proti selu Gampretz v monta-fonski dolini. Plaz je izroval in potegnil s sabo velik gozd in nekoliko senjakov. Malo metrov pred obljudenimi hišami se je plaz ustavil. Samo eno hišo je deloma porušil. — V dubravski dolini na Gornjem Ogrskem je dne 5. t. m. plaz pokopal 12 drvarjev. Šest delavcev je mrtvih, dva sta težko, ostali so lahko ranjeni.

Kmečki boj.

V vasi Hohenfels na Bavarskem je bil dne 5. t. m. kmečki shod. Pri tej priliki je prišlo do krvavega boja. »Münch. Zeitung« poroča, da so pri tem ubili policista Paulusa, ranili župana Zeitnerja smrtno-nevarno in dva veleposestnika nevarno; mnogo drugih oseb je dobilo znatnih po-

škodb. Orožniki so aretirali polovico vaščanov.

Orožniki in Šokci.

V Petardi pri Pečuhu so se zabavali na pustni torek v neki krčmi tamošnji domačini — srbsko plemo, ki jim sosedji pravijo Šokci. Patulja orožnikov jih je opominjala, da naj bodo tihi, ker je policijska ura že minila. Šokci so nato napadli vodjo patrolje ter ga ranili z noži. Ves krvav se je umaknil na cesto, kmetje pa za njim. Orožniki, ki so čakali na cesti, so sprožili puške ter ustrelili dva kmeta, več njih pa ranili.

Požigi v Berlinu.

Neznani požigalci nadaljujejo svoje zločinsko delovanje. Zdaj so začeli požigati v severozapadnem delu Berlina, kjer je dne 5. t. m. zgorela streha neke ogelne hiše v Bredowski ulici. Razpisana je nagrada 100 mark tistemu, ki bi zasledil požigavce.

Kongres proti dvoboju.

Mednarodni kongres proti dvobojevanju se bo vršil vsled sklepa prirejevalnega odbora v Budimpešti od 3. do 6. junija t. l. Prijavilo se je mnogo udeležnikov iz vseh dežel.

Telefonska in brzojavna poročila.

ZA VOLIVNO REFORMO NA OGRSKEM.

Budimpešta, 9. marca. Včeraj je socialna demokracija priredila tu več shodov za volivno reformo. V resolucijah se obsoja politika koalicije in se izreka socialna demokracija, da odklanja vsako odgovornost za posledice. Po shodih so socialni demokratje priredili mačko godbo pred klubom ogrske koalicije.

RESNI POJAVI V MAROKU.

Pariz, 9. marca. Muley Hafid tabori 90 kilometrov od Mazagana ter ga hoče zavzeti. Mazaganci zahtevajo, da se odstrani francoska bojna ladja »Galilei«, ki je pred pristaniščem vsidrana.

AVSTRIJSKI ČASTNIK HOMOLYA V ITALIJI IZPUŠČEN.

Rim, 9. marca. Oficijsko poročilo naznanja, da so avstrijskega častnika, poročnika Istvana Homolya, katerega so v Pontelegnu zaprli, češ, da je fotografiral utrdbe, izpustili, ker se je dokazala njegova nekrivda.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 9. marca.

Pšenica za april	11.91
Pšenica za oktober	9.75
Rž za april	10.70
Koruz za maj	6.65
Oves za april	7.85

Efektiv: 10 višje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura po Celziju	vetreval	nebo	padavina v 24 urah
8. 9. zveč.	38.9	5.2	sl. jug	obl.	
9. 7. zjutr.	38.7	2.4	"	megla	3.0
9. 2. pop.	36.6	10.0	p. m. jzahn.	del. jasno	
Srednja včerašnja temp. 4.9°, norm. 2.4°.					

DRVA

Ker sem v svojo pekarnico uvedel kurjavo s premogom, se prav ceno (eventualno tudi na sežnje) prodajo vsa drva na mojem lesišču (na oglu Igriških in Hilšerjevih ulic), to je okoli 100 sežnjev lepih trdih drv in 20 sežnjev mehkih drv.

JEAN SCHREY.

618 3—1

Zahvala.

621

Za tolažilne dokaze iskrenega so-
čutja med boleznijo in ob smrti svo-
jega iskreno ljubljenega nepozabnega
soproga, gospoda

Eduarda Brachtla

oskrbnika v pokoju

kakor tudi za krasne darovane vence
in številno častno spremstvo pri po-
grebu dragega pokojnika izrekan tem
potom vsem ljubim sorodnikom, pri-
jateljem in znancem najodkritično, naj-
toplejšo zahvalo

Sv. zadušna maša za dragega po-
kojnika se bo brala v torek, 10. marca
letos, ob 10. uri dopoldne v župni
cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 9. marca 1908.

Hilda Brachtl roj. Zeschko.

622

Tužnim srcem javljamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem
žalostno vest, da je umrl soprog in
oče, gospod

Ignacij Ažman

lesni trgovec in posestnik v Kropi

previden s sv. zakramenti za umirajoče,
v 65. letu starosti.

Pogreb dragega pokojnika boče v
torek, dne 10. marca 1908 ob 10. uri
dopoldne iz hiše žalosti na pokopa-
lišče v Kropi.

Blagega pokojnika priporočamo v
pobožno molitev in blag spomin.

Žalujoča rodbina Ažman.

Zahvala.

619

Za vse tolažeče dokaze iskrenega
sočutja ob prerani izgubi iskreno
ljubljenega sina, ozir. brata, gospoda

Alojzija Bukovnika

abiturjenta

se iskreno zahvaljujemo. Posebe smo
pa še dolžni najtoplejšo zahvalo vsem
dobrotnikom, blag. gospodu stotniku
Brückna, gospodom bogoslovcem ter
enoletnim prostovoljcem in sploh
vsem, ki so ga spemili na njegovi
zadnji poti.

Ljubljana, dne 9. marca 1908.

Žalujoči ostali.

Krojaški pomočniki se sprejme

pri g. Oroslavu Slapar, Ljubljana, Rav-
nikarjeva ulica 15.

626 1—1

Pred- in poigre

za orgle ali harmonij

zložil Ivan Oovirk. — Cena 3 krone.

Dobi se v »Katoliški Bukvarnici
v Ljubljani in pri skladatelju v Sinju
(Dalmacija).

620 3—1

Podružnica v Spljetu.

Dolniska glavniom:
K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à K 15¹/₂. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—,
promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—.
Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4¹/₂% obrestim.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond:
K 200.000.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 35, Mala strana, Most alica 17, Radom, Brno,
Dolka Lips, Dolka Kamnec, Hornvicki Zumburg, Mölling, Novi Zelen, Piseo,
Brilava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vegal Rennweg), III. La-
wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Seidenbrunnstrasse 88 a,
VI. Gumpendorferstr. 25, VII. Mariahilferstrasse 78, VIII. Lärchenfelderstrasse
133, IX. Alservstrasse 33, X. Favoritenstrasse 60, XVIII. Währingerstrasse 85,
XIX. Döblinger Hauptstr. 15, XIX. Hauptstrasse 25.

Menjalnična dolniska družba 45 150 173

MERCUR

Dunaj, I. Wollzeile 10,
Ake kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk
devis, valut in denarja

Zamenjava in eskomptiranje
izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Matura

Naučni minister dr. Marchet je izdal novo naredbo glede na zrelostni izpit na gimnazijah in realkah, ki se bo izvajala že letos. Naredba vsebuje sledeča določila.

Pri pismeni izkušnji odpade na gimnaziji prevod iz učnega jezika na latinščino, na realkah prevod iz francoščine na učni jezik, na obeh zavodih pa odpade matematična naloga. Za prevajanje iz latinščine na učni jezik se čas za izdelbo podaljša od dveh na tri ure, tudi je dovoljena raba besednjaka. Kar se tiče naloge iz učnega jezika, se kandidatom predloži tri temata, izmed katerih si za izdelbo izberejo enega poljubno.

Ustmeni izpit se za javne učence in za privatiste nanaša na štiri predmete, in sicer na gimnazijah na latinščino ali grščino, učni jezik, geografijo in zgodovino ter domovinoznanstvo s posebnim ozirom na tostransko državno polovico.

Izpit iz fizike, od katerega so bili do zdaj oproščeni samo boljši učenci, odpade; mesto tega pa se bo v osmem razredu drugi tečaj vsak teden fizika ponavljala.

Na realkah se ustmeni izpit vrši v enem jeziku, geografiji in zgodovini, omejeni zgolj na domovinoznanstvo, matematiko in fiziko. Kar se tiče jezikov, literarna zgodovina kot taka in takozvane realije ne smejo tvoriti predmeta posebni izkušnji. Iz katerega jezika se bo izpraševalo, je odvisno od uspehov pismene izkušnje, pa tudi od izbire učenca. V matematiki se bodo dajale zgolj naloge; izključene so tiste naloge, pri katerih je treba spretnosti, pridobljene zgolj potem nenavadne izurbe v algebrskih prestavah in geometrijskih konstrukcijah ter sploh v praktični menij uporabljenih formulah, ki zahtevajo mučnega memoriranja. Pri izpitu iz fizike je teoretiško in eksperimentalno utemeljevanje izključeno.

Nepovoljni uspehi pri pismeni izkušnji niso ovira za ustmeno izkušnjo; mora se pa kandidata, ki je pri pismeni nalogi imel slab uspeh, iz dotičnega predmeta ustmeno izprašati.

Po ustmeni izkušnji konferenca odloči o zrelosti, oziroma nezrelosti kandidatovi na podlagi splošnega vtisa, vpoštevajoč uspehe pismene izkušnje ter uspehe učenčeve v zadnjih dveh tečajih. Sklepa se ali s soglasnostjo ali pa z večino. Na isti način je postopati pri določitvi reda: Zrel z odliko.

Ker pri izpitu v prvi vrsti ne gre za rezultate v posameznih učnih predmetih, temveč za splošni uspeh, odpadejo dozdej običajni ponavljavni izpiti iz posameznih predmetov.

Reprobacija od mature je ali za pol leta ali pa za celo leto. V prvem slučaju ostanejo redi, pridobljeni pri prvi izkušnji pri nalogah, veljavni. Maturitetno izpričevalo ne bo vsebovalo redov iz posameznih predmetov, temveč le sodbo o zrelosti in nezrelosti, oziroma zrelosti z z odliko.

Splošno naj ima ustmeni izpit značaj prostega kolokvija, tudi naj se učencu da za prevdajenje stavljenih mu vprašanj nekaj časa na razpolago. S tem se hoče doseči, da zrelostni izpit ne bo več za kandidate muka v fizičnem in tudi ne v psihičnem oziru, ker se mora vse, kar je zgolj spominsko pri predmetih znatno omejiti. Ustmene izkušnje iz navedenih štirih predmetov odslej nihče ne bo oproščen, da bodo nadarjeni in manj nadarjeni učenci odslej enako obremenjeni.

Ta red za maturo stopi že to poletje v veljavo. Kar se pa tiče temu maturitetnemu redu odgovarjajoče reforme učnega reda sploh, je pripomniti, da se bo v kratkem preosnoval ves učni red, način klasiifikacije in izpraševanja na srednjih šolah. Glavno načelo pri tem bo, da se bo pri razdelbi predmetov oziralo na duševni in telesni razvoj učencev po posameznih razredih. Na nižjih razredih se bo na primer latinščina le eno uro na teden poučevala.

Konferenca za adl gosp darske povzdige Istre.

V soboto se je pričela in končala v finančnem ministrstvu na Dunaju konferenca za gospodarsko povzdigo Istre. Predsednik sekcijski načelnik dr. Engel je pozdravil udeležence, na kar je deželni glavar istrski, dr. Rizzi, razvijal načrt, kako bi se imelo povzdigniti šolstvo, dobiti pitne vode, graditi ceste, urediti reke — med njimi Rižano — povzdigniti poljedelstvo, morsko ribarstvo, podpirati paroplovne družbe, ustanoviti humanitarne zavode itd. Priporočal je gradnjo železnice Poreč-Pazin in Lupoglava-Matulje. — Dr. Leginja je zahteval trgovsko in pomorsko šolo v Medulinu, razdelitev državnega

gozda pri Motovunu med kmete, manjših vodovodnih naprav in celo vrsto drobnih del, o katerih je izročil predsedniku spomenico. Profesor Spinčič je zahteval toliko državne podpore za šolstvo, da bi se lahko odpravilo šolske takse, nadalje pouk nekaterih predmetov na obrtni šoli v Trstu v hrvaškem in slovenskem jeziku, nižjo obrtno šolo v Buzetu, gospodinsko šolo v Dobrinju, kmetijsko v Pazinu, pomorsko v Voloskem s tečajema v Medulinu in Baški novi, pomnožitev poljedelskih potovalnih učiteljev, železniško zvezo Herpelje-Šapjane, vodovodno akcijo v velikem štilu, podporo parobrodni družbi, ki jo ustanavlja v Puntu, telefonsko zvezo Opatija-Trst, in trgovsko pristanišče v Preluki, ki bi konkurirala Reki. — Govorila sta še poslanec Bartoli, ki se je pridružil izvajanjem dr. Rizzija, in dr. Brunner iz Trsta, ki je izvedel, da Trst ni zapopaden v akciji za Istro.

Nemško mnenje o vrednosti porotnih sodišč.

Kadar se ponavljajo slučajji, da pravoreki porotnikov ne zadovoljijo javnega pravnega prepričanja, vpraša se marsikdo izmed laikov: ali je ustanova porotnih sodišč sploh upravičena? Zadnji čas je bilo na Slovenskem več porotnih obravnav, ki so končale na docela nepričakovan način, ki je širše občinstvo presenetil. Zato morda ne bo odveč, ako v naslednjih vrsticah posnamemo iz dr. Thiesingovega spisa: »Preosnova kazenskega zakonodajstva« v julijemskem zvezku revije »Die Frau« za leto 1907. misli, ki so o tem vprašanju razširjene v Nemčiji, katera nam je bila že večkrat kašipot na pravnem polju, kar se vtegne zgoditi tudi v bodočnosti.

Na Nemškem se že od leta 1894. bavijo z načrti za preosnovo kazensko-pravdnega reda, od leta 1903. naprej pa proučuje poseben odsek stališča, s katerih bi se imelo kazensko proceduro reformirati. In ta komisija je predlagala, da se naj porotna sodišča odpravi.

Kakor je obče znano, imajo porotniki odločevati le v vprašanih glede krivde, — razsodijo pa sodniki po poklicu. Tako je pri nas in na Nemškem. O presojanju krivde ali nekrivde pa so porotniki prepričani sami sebi, pri tem nimajo nobenega vodnika. Vsled tega se lahko zgodi, pravi navedeni pisatelj, da porotniki mnogokrat slepo sledijo kakemu tovarišu, ki jih po socialnem stališču in inteligenci prekaša, tako da v resnici odločuje o usodi obdolženca le en sam porotnik, — ne glede na stvarne zmote, ki se čisto pripetijo.

Zagovorniki porotnih sodišč naglašajo blagodejni vpliv laičkega življa na sodnike po poklicu. Dr. Thiesingu se zdi ta »dogma« dvomljiva. Kdor je, kakor pisatelj, ki je sodnik po poklicu, leta in leta kot predsednik opazoval prislednike-laike (Schöffens) pri posvetovanju o sodbi, mora o tem vplivu skeptično soditi. Nikakor ni dokazano, da bi bil sodnikom po poklicu povprek svet tuj, njih mišljenje abstraktno in formalistično, laikom pa, ki se gibljejo sredi življenja, znano in razumljivo vse, kar je človeškega. Srednje vrste laik pozna k večjemu razmere krogov, v katerih živi, posluje in občuje; nazori, koristi in zanimanju, sredina (milij) drugih slojev so mu tuji. Kolikor ožji torej je krog, v katerem se giblje, toliko bolj ga prekaša celo v tem, kar bi naj bila laičkova prednost, sodnik po poklicu. Kajti poslednji prihaja, baš vsled svojega poklica, dan za dnevom z vsemi sloji prebivalstva v najožjo dotiko. Mnogi prikazujejo stvar tako, kakor da bi sodnik po poklicu, zaklet v svojo tiho učno sobico, črpal modrost le iz zaprašenih spisov, ko vendar plava v široki reki življenja. Poleg tega pa sodnik po poklicu, ne glede na to, da pozna pravo, da je tehnično izvežban, da je neodvisen od gospodarskih interesov in vplivov, presega laika vselej v eni točki: v tej namreč, da je vaje podrejeni se postavi. To je, kakor pravi Thiesing, najpomembnejša lastnost sodnikova: pokorščina zakonom, ista mera za lopove in poštene ljudi, gluho uho pri tožbah revežev in nesrečnežev, pri zdihovalju matere, otrok, ki jih bo sodba oropala moža in očeta. Največja skušnjava, ki jo zahteva služba pravičnosti, je ta: zatreti v sebi človekoljubje. In ta naloga je za novince navadno pretežka.

Namesto porotnih sodišč je navedena komisija predlagala razširjenje prisledniških sodišč (Schöffengerichte), povsod kjer že niso uvedena; v teh sodiščih tvorijo juristi in laiki kolegije. Ta oblika skupnega delovanja je vsekakor pravilna. Da bi papravniki ne imeli vsled svoje dialektične izvežbanosti vselej odločilne

ga vpliva, naj bo prislednikov-laikov po številu vselej več.

Ta del predloga odsekovega bo gotovo sprejel in le o navadnih prestopkih bo sodil okrajni sodnik, — porotnih sodišč pa nemška pravosodna uprava nikakor ne namerava odpraviti. Edini razlog za to je iskati v tem, ker bi nemški državni zbor take reforme kazenskopravnega reda nikdar ne sprejel. Radikalne stranke bi iz čisto političkih razlogov te »svobodni-selne pridobitve« ne hotele žrtvovati. Pa tudi nemškemu ljudstvu je ta institucija prirastla na srce. Ljudstvo vidi v poroti paladij svoje pravice, najvažnejšo in najočitnejšo priložnost za dejansko udeležbo pri pravosodstvu, vidno znamenje priznane samopravnosti in polnoletnosti. Te imponderabilije pretehtajo vse stvarne momente, vsled katerih bi bilo odpravo porotnih sodišč le želeti. Zaupanje v uporabo pravosodstva je ravnotako temelj držav, kakor pravičnost sama; zato je dobro, ako sodelujejo vsaj v kazenskem pravosodstvu tudi laiki; s tem se končno v širših krogih ljudstva tudi budi in oživlja zanimanje za pravne stvari in razumevanje istih. — Našteti razlogi za porotna sodišča in proti istim veljajo v enaki meri v Avstriji. Le ta razloček je, da se naše ljudstvo ni s tako ljubeznijo oprijelo porotnih sodišč, kakor nemško, vsled česar bi bila pri nas, ako ne odprava, pa vsaj preosnova porotnih sodišč lažje mogoča. Q.

PRORAČUNSKI ODSEK

Je 7. t. m. začel debato o poštmem budgetu. Minister Fiedler je med drugim naznanil, da namerava uslužbenec deliti v dve kategoriji, od katerih bi v prvi plača znašala 900—1000 K, v drugi pa 1500—1700 K. — Ploj zahteva poštno in telegrafično ravnateljstvo za Kranjsko v Ljubljani.

STAROSTNO ZAVAROVANJE.

V ministrskem predsedstvu se je vršilo 7. t. m. posvetovanje glede na osnovna načela in točke predloge glede na splošno starostno in invaliditetno zavarovanje.

DVELETNA VOJAŠKA SLUŽBA.

Budimpešta, 8. marca. Vojaški dopisnik »Magyarorszag« poroča: Vojaška uprava predloži, kakor hitro bodo politične razmere to dopustile, novi brambeni zakon, osnovan na podlagi dveletne vojaške službe. Predno pa se uvede dveletna prezenčna služba, se bo preosnovalo topništvo in pogorska artiljerija, se pomnoži trdnjavsko topništvo in ustanove prometni polki. Zato se bo zahtevalo povišanje novinskega kontingenta. Za armada se zahteva 22.000, za avstrijsko brambovstvo 4500, za honved 3000 rekrutov več. Ko bo dveletna služba uvedena, se bodo osnovali obenem posebne delavske stotnije, da ne bo treba k delom komandirati vojake iz drugih stotnij, tako da bodo skoro vsi dejansko služili pri kompaniji. Ker se skrajša službena doba, bo treba več podčastnikov, za katere bo seveda treba tudi poskrbeti, ko stopijo po gotovi službeni dobi v civilno službo. Treba bo nakupiti, oziroma vzeti v najem več strelšč, treba bo več municije, več in daljših vojaških vaj — s kratka, uvedba dveletne službe bo zahtevala mnogo denarja.

OGRSKE HOMATIJE.

Minister za notranje zadeve Andrassy je dejal voditelju obštrukcionistov proti reviziji poslovnika Farkashazyju, da bo vlada, ako obstrukcija prepreči sprejetje predloge, zbornico razpustila in razpisala nove volitve. Andrassy je nadalje dejal, da je čisto gotovo, da ne bo izvoljen noben obštrukcionistovski poslanec.

Važen govor je imel bivši minister za notranje zadeve v Fejervaryjevem kabinetu Kristoffy v radikalnem klubu v Budimpešti. Izvajal je, kako sedanja vlada izkuša z revizijo poslovnika in forriranjem vojaških vprašanj spraviti vprašanje o splošni volivni pravici iz dnevnega reda. Vse pa ne bo prav nič pomagalo. Volivna reforma se bo izvedla in z njo reforma vsega javnega življenja na Ogrskem. Dosedanja državnopravna koalicija se bo postavila nasproti gospodarska.

BIVŠI BAN RAKODCZAY

bo imenovan v kratkem za predsednika zagrebškega septemviralnega zbora.

ULTIMATUM

je izdala Japonska Kitajski v zadevi parnika »Katsumaru«, katerega je Kitajska carinska oblast zaplenila, pa ga noče vrniti.

NAPAD NA GRŠKEGA DRAGOMANA.

Brzjavke iz Soluna poročajo, da je nek neznani mož dvakrat z revolverjem ustrelil na prvega dragomana tamošnjega grškega generalnega konzulata, Askitis,

ko se je isti vračal v konzulat, ter ga smrtno ranil. Dragoman je baje že umrl. Morilec je pobegnil. Zločinstvo je bilo baje izvršeno iz političnih razlogov in je delo bolgarskega komiteja. Med Grki v Solunu in v Atenah vlada veliko razburjenje.

Tržne vesti.

Dne 7. marca 1908.

Za seboj imamo zopet sprememb poln teden, ogrski »hosisti« so zopet šli v boj, gotovi si zmage. Zgubo pšenice in rži v ceni, približno 1 krono, so zopet popravili in smo imeli v tem tednu najvišje cene te kampanje. Budimpeštarije jezdi le na dveh terminih; na oktober in na april koncentrirajo vse engagemente in tako postanejo gospodarji situacije, tirajo cene kvišku, kakor se jim zljubi. Ako se hosistom posreči njihova namera, kar je čisto lahko na budimpeštanski borzi, na kateri zadoštuje le nekaj mogotcev, da neomejeno vladajo, bo zahteval aprilski termin precej žrtev; cene zrnja bodo brez potrebe pogladi kvišku. Kakšen bo pa konec kampanje, se danes nikakor ne more sklepati, merodajna bo prihodnja letina, ki se danes nikakor ne dá ceniti, in pa avstrijski konzum.

Ogrski špekulantje so zopet začeli vpiti, da v celi deželi ni več pšenice, da je pošla itd. Ne bomo zanikali, da je malo pšenice v rokah kupčije in morda tudi mlinov; ali ako primerjamo dosedanj konzum in pa svoječasno cenitev (okoli 33 milijonov meterskih stotov pšenice) ogrskega poljedelskega ministrstva, moramo se vendar vprašati: kam je pa po ministrstvu cenjena pšenica prišla? Konzum je dosedaj ni absorbiral. Zginiti ni mogla kakor kafa. Ali ogrsko ministrstvo v svoji znani nezanesljivosti ni razglasilo resničnih števil, ali pa sedaj špekulantje trdijo neresnico. Eden se je zlagal.

Naše mnenje je, da se nahaja pšenica v rokah producentov, ki mirno čakajo, da si špekulantje vsled aprilskih obveznostij razbijejo svoje buče na konterminah in arbitraži. Blankokupčija na budimpeštanski borzi je stala že marsikaterega špekulanta življenje, in sedaj je še bolj nevarna, ko imamo neznosno carino.

Žetev lanskega leta ni bila previsoko cenjena, konzum dosedaj ni vzel blaga, torej razpolaga še prva roka z blagom. O pomanjkanju blaga torej ne moremo govoriti. Opozarjati moramo še na to, da špekulacije ne skrbijo nič nova žetev, kar sledi iz tega, da je oktobrski kurz z ozirom na aprilski relativno nizek. Morda pa ima sedaj z aprilom preveč opraviti, in se bodo še le pozneje miši, podgane in druga mrčes naselila na pšeničnih poljih.

Vsled zopet spreminjajočih se cen se kupčija nikakor ni oživila, ampak je jako mrtva. Avstrijska pšenica se kupuje za Budimpešto.

Moka. Vkljub valovanju cen pšenice in rži se pa moka ne more premakniti, ker je kupčija zelo slaba. Ako že do sedaj mlini niso zadovoljni s konzumom, bodo odslej najbrže še menj, ker je nastopil post. Konzum sega le po moki za kruh, ki je pa jako draga, ker mlini nimajo zaloge v teh vrstah.

Klajna moka je brez zanimanja, otrobi gredo bolje, cene neizpremenjene.

Špirit. Promptno blago se je nekoliko omehčalo, danes notira Praga rafiniran špirit K 149:50—150—, denaturiran K 49—. Za poletne mesece se notira višje.

Svinjska mast. Kakor Amerika, tako Budimpešta sta nam prinesle zadnji čas dvigajočo se tendenco, višje cene. Konzum je bil jako živahen in na trg se je prignalo malo živine, ki je istotako v ceni poskočila. Na zadnjem dunajskem trgu so bile cene svinj do 6 vin. na kg višje.

Živina. (Dunaj.) Voli pitani ogrski 60— do 89—, drugi 75— do 80—, pitane krave 60— do 68—, biki 56— do 70—; cene v kronah za 100 kg žive teže.

Svinje pitane 92 do 108, druge 76 do 104; cene v vinarjih za 1 kg žive teže.

Denarni trg.

Potreba denarja v narodnem gospodarstvu letos ni manjša, kakor je bila istočasno lanskega leta. V prvih dveh mesecih tekočega leta je avstro-ogrška banka za 44 mil. več menic eskomptirala, kakor lansko leto, s tem razločkom, da je tek menic letos povprečno veliko krajši. Iz tega se dá sklepati, da je napetost domačega denarnega trga letos manjša, kakor v isti dobi lanskega leta.

Obrestna mera (4½ %) se ni spremenila, ker na nemškem denarnem trgu vlada velika napetost; tam se razmere niso normalne in še vedno laborirajo s 6 %.

Angleška banka je obrestno mero določila s 3 1/2 %. V New-Yorku so postale denarne razmere popolnoma normalne. Na Francoskem vlada na denarnem trgu 2 1/2 % diskont.

Zahtevaljte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevaljte „Slovenca“ na kolodvorih!

Gospodična

25 let stara, večja slovenskega, nemškega ter zadostno laškega jezika, išče mesto za prvo blagajničarko ali knjigovodkinjo. 579 3-3
Ponudbe pod „L. S.“ poste restante Pola.

Razpisana je služba
cerkvenika in organista

Nastop o sv. Juriju. 587 3-3

Župni urad Podgrad.
Pošta Rudolfovo.

Zdrave delavke

od 16. do 35. leta se sprejmejo k trajajočem, lahkem in dobro plačanem delu v tovarni v Gradcu, Moserhofgasse 50-54. 578 4-4

VINO

je na prodaj v kmečkih kletih. Posreduje in za pristnost jamči „Posojilnica“ v Kaštelu, pošta Buje v Istri. — Pošilja tudi manjše sode od 56 litrov naprej. Vino belo in črno od gl. 13-50 — 18-.

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovu“. 1878 26-9

V Gorjah pri Bledu

oddaja so služba

organista in cerkvenika

ali pa tudi samo organista. Plačilo po dogovoru. Nastop o sv. Juriju.

Pismene ponudbe naj se vlagajo najdalje do sv. Jožefa pri 590 2-2 predstojništvu župne cerkve v Gorjah.

V najem se odda zaradi bolezni

pekarija

za majski termin. Več se poižve na Martinovi cesti 32. 593 5-3

2 pomočnika za krojaški obrt

za veliko delo sprejme takoj

Anton Čebulj, Jesenice, Gorenjsko.

Za pomladno in poletno dobo

popolno izbrana zaloga sveže došlih 25.000 komadov oblek za dame, gospode, deklice in otroke in sicer:

nad 5000 kom.	najmodernejših suknenih oblek od gl. 4-7, 7-50, 10-12-15-18-20-22-24-26-28-30-32-34-36-38-40-42-44-46-48-50-52-54-56-58-60-62-64-66-68-70-72-74-76-78-80-82-84-86-88-90-92-94-96-98-100-102-104-106-108-110-112-114-116-118-120-122-124-126-128-130-132-134-136-138-140-142-144-146-148-150-152-154-156-158-160-162-164-166-168-170-172-174-176-178-180-182-184-186-188-190-192-194-196-198-200-202-204-206-208-210-212-214-216-218-220-222-224-226-228-230-232-234-236-238-240-242-244-246-248-250-252-254-256-258-260-262-264-266-268-270-272-274-276-278-280-282-284-286-288-290-292-294-296-298-300-302-304-306-308-310-312-314-316-318-320-322-324-326-328-330-332-334-336-338-340-342-344-346-348-350-352-354-356-358-360-362-364-366-368-370-372-374-376-378-380-382-384-386-388-390-392-394-396-398-400-402-404-406-408-410-412-414-416-418-420-422-424-426-428-430-432-434-436-438-440-442-444-446-448-450-452-454-456-458-460-462-464-466-468-470-472-474-476-478-480-482-484-486-488-490-492-494-496-498-500-502-504-506-508-510-512-514-516-518-520-522-524-526-528-530-532-534-536-538-540-542-544-546-548-550-552-554-556-558-560-562-564-566-568-570-572-574-576-578-580-582-584-586-588-590-592-594-596-598-600-602-604-606-608-610-612-614-616-618-620-622-624-626-628-630-632-634-636-638-640-642-644-646-648-650-652-654-656-658-660-662-664-666-668-670-672-674-676-678-680-682-684-686-688-690-692-694-696-698-700-702-704-706-708-710-712-714-716-718-720-722-724-726-728-730-732-734-736-738-740-742-744-746-748-750-752-754-756-758-760-762-764-766-768-770-772-774-776-778-780-782-784-786-788-790-792-794-796-798-800-802-804-806-808-810-812-814-816-818-820-822-824-826-828-830-832-834-836-838-840-842-844-846-848-850-852-854-856-858-860-862-864-866-868-870-872-874-876-878-880-882-884-886-888-890-892-894-896-898-900-902-904-906-908-910-912-914-916-918-920-922-924-926-928-930-932-934-936-938-940-942-944-946-948-950-952-954-956-958-960-962-964-966-968-970-972-974-976-978-980-982-984-986-988-990-992-994-996-998-1000-1002-1004-1006-1008-1010-1012-1014-1016-1018-1020-1022-1024-1026-1028-1030-1032-1034-1036-1038-1040-1042-1044-1046-1048-1050-1052-1054-1056-1058-1060-1062-1064-1066-1068-1070-1072-1074-1076-1078-1080-1082-1084-1086-1088-1090-1092-1094-1096-1098-1100-1102-1104-1106-1108-1110-1112-1114-1116-1118-1120-1122-1124-1126-1128-1130-1132-1134-1136-1138-1140-1142-1144-1146-1148-1150-1152-1154-1156-1158-1160-1162-1164-1166-1168-1170-1172-1174-1176-1178-1180-1182-1184-1186-1188-1190-1192-1194-1196-1198-1200-1202-1204-1206-1208-1210-1212-1214-1216-1218-1220-1222-1224-1226-1228-1230-1232-1234-1236-1238-1240-1242-1244-1246-1248-1250-1252-1254-1256-1258-1260-1262-1264-1266-1268-1270-1272-1274-1276-1278-1280-1282-1284-1286-1288-1290-1292-1294-1296-1298-1300-1302-1304-1306-1308-1310-1312-1314-1316-1318-1320-1322-1324-1326-1328-1330-1332-1334-1336-1338-1340-1342-1344-1346-1348-1350-1352-1354-1356-1358-1360-1362-1364-1366-1368-1370-1372-1374-1376-1378-1380-1382-1384-1386-1388-1390-1392-1394-1396-1398-1400-1402-1404-1406-1408-1410-1412-1414-1416-1418-1420-1422-1424-1426-1428-1430-1432-1434-1436-1438-1440-1442-1444-1446-1448-1450-1452-1454-1456-1458-1460-1462-1464-1466-1468-1470-1472-1474-1476-1478-1480-1482-1484-1486-1488-1490-1492-1494-1496-1498-1500-1502-1504-1506-1508-1510-1512-1514-1516-1518-1520-1522-1524-1526-1528-1530-1532-1534-1536-1538-1540-1542-1544-1546-1548-1550-1552-1554-1556-1558-1560-1562-1564-1566-1568-1570-1572-1574-1576-1578-1580-1582-1584-1586-1588-1590-1592-1594-1596-1598-1600-1602-1604-1606-1608-1610-1612-1614-1616-1618-1620-1622-1624-1626-1628-1630-1632-1634-1636-1638-1640-1642-1644-1646-1648-1650-1652-1654-1656-1658-1660-1662-1664-1666-1668-1670-1672-1674-1676-1678-1680-1682-1684-1686-1688-1690-1692-1694-1696-1698-1700-1702-1704-1706-1708-1710-1712-1714-1716-1718-1720-1722-1724-1726-1728-1730-1732-1734-1736-1738-1740-1742-1744-1746-1748-1750-1752-1754-1756-1758-1760-1762-1764-1766-1768-1770-1772-1774-1776-1778-1780-1782-1784-1786-1788-1790-1792-1794-1796-1798-1800-1802-1804-1806-1808-1810-1812-1814-1816-1818-1820-1822-1824-1826-1828-1830-1832-1834-1836-1838-1840-1842-1844-1846-1848-1850-1852-1854-1856-1858-1860-1862-1864-1866-1868-1870-1872-1874-1876-1878-1880-1882-1884-1886-1888-1890-1892-1894-1896-1898-1900-1902-1904-1906-1908-1910-1912-1914-1916-1918-1920-1922-1924-1926-1928-1930-1932-1934-1936-1938-1940-1942-1944-1946-1948-1950-1952-1954-1956-1958-1960-1962-1964-1966-1968-1970-1972-1974-1976-1978-1980-1982-1984-1986-1988-1990-1992-1994-1996-1998-2000-2002-2004-2006-2008-2010-2012-2014-2016-2018-2020-2022-2024-2026-2028-2030-2032-2034-2036-2038-2040-2042-2044-2046-2048-2050-2052-2054-2056-2058-2060-2062-2064-2066-2068-2070-2072-2074-2076-2078-2080-2082-2084-2086-2088-2090-2092-2094-2096-2098-2100-2102-2104-2106-2108-2110-2112-2114-2116-2118-2120-2122-2124-2126-2128-2130-2132-2134-2136-2138-2140-2142-2144-2146-2148-2150-2152-2154-2156-2158-2160-2162-2164-2166-2168-2170-2172-2174-2176-2178-2180-2182-2184-2186-2188-2190-2192-2194-2196-2198-2200-2202-2204-2206-2208-2210-2212-2214-2216-2218-2220-2222-2224-2226-2228-2230-2232-2234-2236-2238-2240-2242-2244-2246-2248-2250-2252-2254-2256-2258-2260-2262-2264-2266-2268-2270-2272-2274-2276-2278-2280-2282-2284-2286-2288-2290-2292-2294-2296-2298-2300-2302-2304-2306-2308-2310-2312-2314-2316-2318-2320-2322-2324-2326-2328-2330-2332-2334-2336-2338-2340-2342-2344-2346-2348-2350-2352-2354-2356-2358-2360-2362-2364-2366-2368-2370-2372-2374-2376-2378-2380-2382-2384-2386-2388-2390-2392-2394-2396-2398-2400-2402-2404-2406-2408-2410-2412-2414-2416-2418-2420-2422-2424-2426-2428-2430-2432-2434-2436-2438-2440-2442-2444-2446-2448-2450-2452-2454-2456-2458-2460-2462-2464-2466-2468-2470-2472-2474-2476-2478-2480-2482-2484-2486-2488-2490-2492-2494-2496-2498-2500-2502-2504-2506-2508-2510-2512-2514-2516-2518-2520-2522-2524-2526-2528-2530-2532-2534-2536-2538-2540-2542-2544-2546-2548-2550-2552-2554-2556-2558-2560-2562-2564-2566-2568-2570-2572-2574-2576-2578-2580-2582-2584-2586-2588-2590-2592-2594-2596-2598-2600-2602-2604-2606-2608-2610-2612-2614-2616-2618-2620-2622-2624-2626-2628-2630-2632-2634-2636-2638-2640-2642-2644-2646-2648-2650-2652-2654-2656-2658-2660-2662-2664-2666-2668-2670-2672-2674-2676-2678-2680-2682-2684-2686-2688-2690-2692-2694-2696-2698-2700-2702-2704-2706-2708-2710-2712-2714-2716-2718-2720-2722-2724-2726-2728-2730-2732-2734-2736-2738-2740-2742-2744-2746-2748-2750-2752-2754-2756-2758-2760-2762-2764-2766-2768-2770-2772-2774-2776-2778-2780-2782-2784-2786-2788-2790-2792-2794-2796-2798-2800-2802-2804-2806-2808-2810-2812-2814-2816-2818-2820-2822-2824-2826-2828-2830-2832-2834-2836-2838-2840-2842-2844-2846-2848-2850-2852-2854-2856-2858-2860-2862-2864-2866-2868-2870-2872-2874-2876-2878-2880-2882-2884-2886-2888-2890-2892-2894-2896-2898-2900-2902-2904-2906-2908-2910-2912-2914-2916-2918-2920-2922-2924-2926-2928-2930-2932-2934-2936-2938-2940-2942-2944-2946-2948-2950-2952-2954-2956-2958-2960-2962-2964-2966-2968-2970-2972-2974-2976-2978-2980-2982-2984-2986-2988-2990-2992-2994-2996-2998-3000-3002-3004-3006-3008-3010-3012-3014-3016-3018-3020-3022-3024-3026-3028-3030-3032-3034-3036-3038-3040-3042-3044-3046-3048-3050-3052-3054-3056-3058-3060-3062-3064-3066-3068-3070-3072-3074-3076-3078-3080-3082-3084-3086-3088-3090-3092-3094-3096-3098-3100-3102-3104-3106-3108-3110-3112-3114-3116-3118-3120-3122-3124-3126-3128-3130-3132-3134-3136-3138-3140-3142-3144-3146-3148-3150-3152-3154-3156-3158-3160-3162-3164-3166-3168-3170-3172-3174-3176-3178-3180-3182-3184-3186-3188-3190-3192-3194-3196-3198-3200-3202-3204-3206-3208-3210-3212-3214-3216-3218-3220-3222-3224-3226-3228-3230-3232-3234-3236-3238-3240-3242-3244-3246-3248-3250-3252-3254-3256-3258-3260-3262-3264-3266-3268-3270-3272-3274-3276-3278-3280-3282-3284-3286-3288-3290-3292-3294-3296-3298-3300-3302-3304-3306-3308-3310-3312-3314-3316-3318-3320-3322-3324-3326-3328-3330-3332-3334-3336-3338-3340-3342-3344-3346-3348-3350-3352-3354-3356-3358-3360-3362-3364-3366-3368-3370-3372-3374-3376-3378-3380-3382-3384-3386-3388-3390-3392-3394-3396-3398-3400-3402-3404-3406-3408-3410-3412-3414-3416-3418-3420-3422-3424-3426-3428-3430-3432-3434-3436-3438-3440-3442-3444-3446-3448-3450-3452-3454-3456-3458-3460-3462-3464-3466-3468-3470-3472-3474-3476-3478-3480-3482-3484-3486-3488-3490-3492-3494-3496-3498-3500-3502-3504-3506-3508-3510-3512-3514-3516-3518-3520-3522-3524-3526-3528-3530-3532-3534-3536-3538-3540-3542-3544-3546-3548-3550-3552-3554-3556-3558-3560-3562-3564-3566-3568-3570-3572-3574-3576-3578-3580-3582-3584-3586-3588-3590-3592-3594-3596-3598-3600-3602-3604-3606-3608-3610-3612-3614-3616-3618-3620-3622-3624-3626-3628-3630-3632-3634-3636-3638-3640-3642-3644-3646-3648-3650-3652-3654-3656-3658-3660-3662-3664-3666-3668-3670-3672-3674-3676-3678-3680-3682-3684-3686-3688-3690-3692-3694-3696-3698-3700-3702-3704-3706-3708-3710-3712-3714-3716-3718-3720-3722-3724-3726-3728-3730-3732-3734-3736-3738-3740-3742-3744-3746-3748-3750-3752-3754-3756-3758-3760-3762-3764-3766-3768-3770-3772-3774-3776-3778-3780-3782-3784-3786-3788-3790-3792-3794-3796-3798-3800-3802-3804-3806-3808-3810-3812-3814-3816-3818-3820-3822-3824-3826-3828-3830-3832-3834-3836-3838-3840-3842-3844-3846-3848-3850-3852-3854-3856-3858-3860-3862-3864-3866-3868-3870-3872-3874-3876-3878-3880-3882-3884-3886-3888-3890-3892-3894-3896-3898-3900-3902-3904-3906-3908-3910-3912-3914-3916-3918-3920-3922-3924-3926-3928-3930-3932-3934-3936-3938-3940-3942-3944-3946-3948-3950-3952-3954-3956-3958-3960-3962-3964-3966-3968-3970-3972-3974-3976-3978-3980-3982-3984-3986-3988-3990-3992-3994-3996-3998-4000-4002-4004-4006-4008-4010-4012-4014-4016-4018-4020-4022-4024-4026-4028-4030-4032-4034-4036-4038-4040-4042-4044-4046-4048-4050-4052-4054-4056-4058-4060-4062-4064-4066-4068-4070-4072-4074-4076-4078-4080-4082-4084-4086-4088-4090-4092-4094-4096-4098-4100-4102-4104-4106-4108-4110-4112-4114-4116-4118-4120-4122-4124-4126-4128-4130-4132-4134-4136-4138-4140-4142-4144-4146-4148-4150-4152-4154-4156-4158-4160-4162-4164-4166-4168-4170-4172-4174-4176-4178-4180-4182-4184-4186-4188-4190-4192-4194-4196-4198-4200-4202-4204-4206-4208-4210-4212-4214-4216-4218-4220-4222-4224-4226-4228-4230-4232-4234-4236-4238-4240-4242-4244-4246-4248-4250-4252-4254-4256-4258-4260-4262-4264-4266-4268-4270-4272-4274-4276-4278-4280-4282-4284-4286-4288-4290-4292-4294-4296-4298-4300-4302-4304-4306-4308-4310-4312-4314-4316-4318-4320-4322-4324-4326-4328-4330-4332-4334-4336-4338-4340-4342-4344-4346-4348-4350-4352-4354-4356-4358-4360-4362-4364-4366-4368-4370-4372-4374-4376-4378-4380-4382-4384-4386-4388-4390-4392-4394-4396-4398-4400-4402-4404-4406-4408-4410-4412-4414-4416-4418-4420-4422-4424-4426-4428-4430-4432-4434-4436-4438-
---------------	--